

ระบบวางแผนข้อมูลรายสินค้า
เพื่อการพัฒนากาการเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดนครราชสีมา

ไก่เนื้อ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา

คำนำ

ประเทศไทยในปัจจุบันภาคปศุสัตว์มีความเติบโตทางด้านการเลี้ยงสัตว์ปีกเพิ่มขึ้นและยังเป็นผลผลิตที่สำคัญทางเศรษฐกิจโดยเฉพาะการผลิตไก่เนื้อที่มีจำนวนฟาร์มเชิงพาณิชย์ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยรูปแบบ การเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทยมี 3 รูปแบบคือ รูปแบบอิสระ รูปแบบประกันราคาและรูปแบบรับจ้างเลี้ยง พบว่ามากกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศเป็นรูปแบบการเลี้ยงไก่เนื้อแบบประกันราคา ผู้เลี้ยงต้องใช้เงินลงทุนตนเองในการสร้างโรงเรือน ซื้ออุปกรณ์การเลี้ยง ค่าแรงงาน ค่าน้ำ ไฟฟ้าและค่าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้เลี้ยงต้องทำสัญญาผูกกับบริษัทในการซื้อลูกไก่ อาหารสัตว์ ยาและวัคซีนจากบริษัท การเลี้ยงไก่เนื้อรูปแบบนี้จะทำให้ลดความเสี่ยงในด้านตลาดและราคาแต่ไม่ได้ประกันผลผลิต เกษตรกรมีรายได้แน่นอน

อุตสาหกรรมไก่เนื้อประเทศไทยในปัจจุบันถูกครองตลาดโดย ผู้ประกอบการรายใหญ่ 7 บริษัทซึ่งมีสัดส่วนของปริมาณการผลิตรวมกันมากกว่าร้อยละ 90 ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศ ประกอบด้วย บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด บริษัท เบทาโกร จำกัด บริษัท สหฟาร์ม จำกัด บริษัท คาร์กิล จำกัด บริษัท ไทยฟู้ดส์ กรุ๊ป จำกัด บริษัท จีเอฟพีที จำกัด และบริษัท แหลมทอง อุตสาหกรรม จำกัด ซึ่งบริษัทใหญ่เหล่านี้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมที่ เกี่ยวเนื่องครบวงจรตั้งแต่อาหารสัตว์ ฟาร์มไก่เนื้อ และโรงงานแปรรูป จึงสามารถบริหารต้นทุนได้ดี ประหยัด และมีการแปรรูปผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่มเพื่อส่งออก

จังหวัดนครราชสีมา มีผู้เลี้ยงไก่เนื้อปี ไร่ 7,325 ราย พื้นที่เลี้ยง 141,417 จำนวน 2562 110,716,667 จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งปี ตัว โดยมีการเลี้ยงกระจายทุกอำเภอ อำเภอโชคชัยเป็นอำเภอที่เลี้ยงไก่เนื้อมากที่สุด รองลงมา คือ อำเภอด่านขุนทด และ หนองบุญมาก โดยมีการเลี้ยง ตัว 9,669,480 ตัว 57,772,763 8,610,360 และ ตัว ตามลำดับ และมีจำนวนไก่ที่เข้าโรงฆ่าในจังหวัด จำนวน ตัว นอกจังหวัด65,258,767 ตัว โดยจะเป็น 106,914,465 จะมีจำนวนไก่เนื้อที่เลี้ยงทั้งปี จำนวน 2563 ตัว โดยคาดการณ์ ปี 45,457,900 การเลี้ยงไก่เนื้อ ใน “ หรือ ” ระบบเกษตรพันธสัญญา “Contract Farming” โดยจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ ยาสัตว์ของบริษัทมาใช้ในฟาร์มเกษตรกร เมื่อครบกำหนดจะรับซื้อผลผลิตคืนในราคาประกัน เกษตรกรที่ทำเกษตรพันธสัญญาส่วนใหญ่มีรายได้ดีกว่าเดิมและไม่มีความเสี่ยงทางด้านตลาดเพราะมีตลาดรองรับซื้อผลผลิตแน่นอน สามารถขายได้ในราคาที่ชัดเจน นอกจากนี้ บริษัทยังช่วยสนับสนุนข้อมูล ข่าวสารการตลาด เพิ่มพูนเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อในระบบเกษตรพันธสัญญาสามารถปรับตัว สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์และการผันผวนของราคาและผลผลิตภาคเกษตร และปริมาณการผลิตก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากความนิยมของผู้บริโภคที่รักสุขภาพเมื่อเปรียบเทียบกับเนื้อสัตว์ประเภทอื่น ๆ ทำให้ผู้เลี้ยงเพิ่มผลผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการบริโภคที่มากขึ้น

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา

สิงหาคม ๒๕๖๓

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 นโยบายรัฐบาล	1
- แผนพัฒนาการเกษตร	1
- แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	3
- แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา	4
- แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)	5
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด	12
- ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด	12
- ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ	21
บทที่ 3 ไม้เนื้อ	31
- ความสำคัญ	31
- สถานการณ์ไม้เนื้อในประเทศไทย	32
- สถานการณ์การผลิต การตลาด ไม้เนื้อจังหวัดนครราชสีมา	33
บทที่ 4 พันธุ์ไม้เนื้อ	35
- ไม้โรดไทย	35
- ไม้ประดู่หางดำเชียงใหม่	35
- ไม้เหลืองหางขาวกบินทร์บุรี	36
- ไม้แดงสุราษฎร์ธานี	36
- ไม้ซีท่าพระ	37
- ไม้ซี้ฟ้า	37
- ไม้ฟ้าหลวง	38
- ไม้แม่ฮ่องสอน	38
- ไม้เบตง	39
บทที่ 5 ปัญหาการเลี้ยงไม้เนื้อหรือไม้กระถาง	40
- ปัญหาที่มักพบในการเลี้ยงไม้กระถาง	40
ภาคผนวก	42
คณะผู้จัดทำ	45

บทที่ 1

นโยบายรัฐบาล

1. แผนพัฒนาการเกษตร

ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ภาคการเกษตรของไทยเป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ เป็นรากฐาน ของการสร้างความมั่นคงทางอาหารของประเทศและของโลก ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ในภาคการผลิต ทางการเกษตร เมื่อพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตของภาคเกษตรในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรขยายตัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.94 ต่อปี และในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 - 11 อัตราการเติบโตของภาคเกษตร มีแนวโน้มชะลอลงเรื่อยๆ จนกระทั่งในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ภาคการเกษตรขยายตัวเพียงร้อยละ 0.10 ต่อปี เนื่องจากได้รับผลกระทบจากความแปรปรวนของ สภาพภูมิอากาศ และภัยธรรมชาติที่ค่อนข้างรุนแรง อย่างไรก็ตาม ภาคเกษตรยังคงมีบทบาทสำคัญกับการพัฒนาประเทศในหลายมิติเนื่องจากการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์สามารถสร้างรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นมูลค่าสูงในแต่ละปีและเมื่อพิจารณาสัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ณ ราคาประจำปี) พบว่ามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 มีสัดส่วนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 11.05 เพิ่มขึ้นจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ซึ่งมีสัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 8.98 ทั้งนี้ การพัฒนาภาคเกษตรในอนาคตต้องเผชิญกับบริบทการเปลี่ยนแปลงจาก ความเปราะบางหรือความผันผวนของเศรษฐกิจโลกที่จะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรของประเทศรวมถึงกฎกติกาการค้าใหม่ของโลก การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่างๆของโลก ปัญหาภายในประเทศบางประการที่เป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรของประเทศ แนวโน้มการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน รวมถึง การเปลี่ยนแปลงภายในประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมืองและการพัฒนาในระดับภูมิภาคต่างๆ จำเป็นต้องมีการเตรียมการเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดกรอบแนวคิดและทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ได้เน้นความต่อเนื่องกับแผนที่ผ่านมา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนา เกษตรกรให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาอย่างสมดุล มีการรวมกลุ่มเป็นสถาบันเกษตรกรในชุมชนต่างๆเพื่อผลักดันให้สามารถดำเนินงานในรูปแบบของธุรกิจเกษตรที่สามารถพึ่งพาตนเองได้โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมาขยายผลและประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง การพัฒนาการเกษตรในระยะต่อไป ถือเป็นก้าวสำคัญของการพัฒนาประเทศจากวิถีการทำเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การบริหารจัดการการเกษตรแบบสมัยใหม่ โดยอาศัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาสนับสนุนการผลิตสินค้าเกษตร ซึ่งถือเป็นการขับเคลื่อนในช่วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2560 – 2564) ของยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) และการพัฒนาประเทศภายใต้นโยบายไทยแลนด์ 4.0

ดังนั้น การพัฒนาการเกษตรภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) จะเป็นช่วงที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย ดังนี้ วิสัยทัศน์ คือ “ภาคเกษตรก้าวไกลด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลาดนำการผลิต ชีวิตเกษตรกรมีคุณภาพ ทรัพยากรการเกษตรมีความสมดุลและยั่งยืน”

เป้าหมาย

1. ความผูกพันของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่ที่ระดับ 85 ในปี 2564
2. เกษตรกรมีรายได้เงินสดสุทธิทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเป็น 59,460 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2564

3. เศรษฐกิจภาคเกษตรเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี
4. จำนวนงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรถูกนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 ต่อปี

5. ทรัพยากรการเกษตรได้รับการฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) จะสามารถบรรลุเป้าหมายได้ โดยมีการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกร พึ่งพาตนเองได้ มีความมั่นคงและภาคภูมิใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบธุรกิจเกษตรบนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 - 10 โดยเน้นการขยายผลการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความมั่นคงในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมด้วยการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้าสู่ภาคการเกษตร สร้างระบบสวัสดิการและดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้สินให้กับเกษตรกร ส่งเสริมการทำเกษตรกรรมยั่งยืนให้เห็นผลในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการทำเกษตรแบบผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกรสู่เกษตรกรมืออาชีพให้สามารถบริหารจัดการฟาร์มแบบครบวงจรตั้งแต่การผลิต แปรรูป และการตลาด ตลอดจนสร้างการรวมกลุ่มเกษตรกร ให้เข้มแข็งและสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตลอดโซ่อุปทาน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและสร้างโอกาสในการแข่งขันของสินค้าเกษตร ใช้การตลาดนำการผลิตด้วยการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ มีการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างภาครัฐ เกษตรกรกับภาคเอกชน เพื่อให้สินค้าเกษตรได้มาตรฐานรองรับความต้องการของตลาด ส่งเสริมการบริหารจัดการโซ่อุปทานสินค้าเกษตร สนับสนุนการจัดการองค์ความรู้ด้านโลจิสติกส์สินค้าเกษตร และโซ่อุปทานให้กับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรส่งเสริมการเพิ่มมูลค่า สินค้าเกษตรโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างเรื่องราว (Story) ให้กับสินค้าเกษตรและชุมชน เพื่อเป็น จุดขาย สร้างความเป็นเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ของสินค้าเกษตร สนับสนุนการจัดตั้งศูนย์กลางและพัฒนา ระบบตลาดสินค้าเกษตร เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารอย่างยั่งยืน ตลอดจนสนับสนุนการจัดการ ความเสี่ยงที่จะกระทบต่อพืชผลทางการเกษตร การดำเนินงานดังกล่าวควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุน ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน กับเกษตรกร รวมถึงส่งเสริมค้าชายแดน การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งจะเป็นส่วนสนับสนุนและสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน ในการพัฒนาระดับภูมิภาค ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการเกษตรของประเทศให้มีศักยภาพ ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา โดยกำหนดกรอบงานวิจัยและสร้างนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเกษตร และสร้างการเชื่อมโยงของข้อมูลอย่างเป็นระบบ รวมถึงส่งเสริมการนำงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ เน้นการเข้าถึงเทคโนโลยีการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย และกลุ่มเกษตรกร เพื่อช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตรให้สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนาภาคเกษตรบนพื้นฐานการบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยเน้นการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรการเกษตรให้คงความหลากหลายทางชีวภาพ สนับสนุน กิจกรรม

เกษตรเชิงอนุรักษ์เพื่อคงความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม บริหารจัดการทรัพยากรน้ำและพื้นที่ทำกินทางการเกษตรและสร้างภูมิคุ้มกันทางการเกษตร ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ เป็นการปรับกระบวนการทำงานภายในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรภาครัฐ และกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องให้เป็นองค์กรที่มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งพัฒนากฎหมายใหม่ และปรับปรุงกฎหมายที่มีอยู่เดิม ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ จะช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และเป็นการเตรียมความพร้อมขององค์กรให้สามารถปรับตัวและทำงานในลักษณะบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ เป็นกลไกสำคัญของการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยมีแผนงาน / โครงการสำคัญภายใต้แต่ละยุทธศาสตร์สำหรับเป็นกลไกขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย การพัฒนาในระยะ 5 ปีแรก ซึ่งถือเป็นการพัฒนาก้าวสำคัญที่เชื่อมต่อการพัฒนาประเทศภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ดังนั้น หน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับภาคการเกษตร จำเป็นต้องนำแผนงาน / โครงการไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

2. แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Strategies Position)

- 1) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย
- 2) เป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ระดับประเทศ
- 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลายทั้งการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม เขื่อนโขยง การกีฬาที่มีชื่อเสียง
- 4) เป็นประตูสู่อีสาน และเชื่อมโยงการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

วิสัยทัศน์ (Vision)

ศูนย์กลางเกษตรอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ใหม่ ท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และการค้าชายแดน

พันธกิจ (Mission)

- 1) ส่งเสริมการผลิตและแปรรูปข้าวหอมมะลิ
- 2) ส่งเสริมและพัฒนากาการผลิตมันสำปะหลังเพื่ออุตสาหกรรมอาหารและพลังงานทดแทน
- 3) ส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ กระบือ แพะ และแปรรูปเชิงคุณภาพ
- 4) ส่งเสริมการเรียนรู้สู่การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 5) ส่งเสริมศักยภาพการผลิตและการตลาดผลิตภัณฑ์ใหม่
- 6) ส่งเสริมการท่องเที่ยว ให้ได้รับความนิยม และบริหารจัดการให้มีศักยภาพ
- 7) ส่งเสริมและพัฒนากาการค้าการลงทุน และค้าชายแดน เป้าประสงค์รวม (Objective)

เป้าประสงค์รวม (Objective)

- 1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น
- 2) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
- 3) รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น
- 4) มูลค่าการส่งออกสินค้าชายแดนเพิ่มขึ้น

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues)

- 1) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูป
- 2) การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวอารยธรรมขอม และผลิตภัณฑ์ใหม่
- 3) การส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน

กลยุทธ์ (Strategy)

- 1) การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันเกษตรอุตสาหกรรมและแปรรูปอาหาร
 - 1.1 พัฒนาและบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร
 - 1.2 ส่งเสริมและพัฒนาาระบบโลจิสติกส์และการกระจายสินค้าในภูมิภาค
 - 1.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมให้เหมาะสม
 - 1.4 ยกระดับสินค้าเกษตรเข้าสู่ระบบมาตรฐาน
 - 1.5 ส่งเสริมและพัฒนาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.6 ส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์คุณภาพสูง
 - 1.7 ส่งเสริมกระบวนการแปรรูปผลผลิตเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
 - 1.8 สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่มการผลิตและจำหน่าย
 - 1.9 ยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการตลาดสินค้าเกษตร
- 2) การยกระดับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และผลิตภัณฑ์ใหม่
 - 2.1 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
 - 2.2 พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยว
 - 2.3 พัฒนาสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว
 - 2.4 พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว
 - 2.5 สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว
 - 2.6 พัฒนาระบบบริหารจัดการการท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน
 - 2.7 เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตใหม่ให้มีคุณภาพ
 - 2.8 พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน
 - 2.9 ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ใหม่
- 3) การส่งเสริมและพัฒนาการค้าการลงทุน และการค้าชายแดน
 - 3.1 ส่งเสริมและพัฒนาการค้าชายแดน และการลงทุนในประเทศ
 - 3.2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์

3. แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา

ตำแหน่งทางยุทธศาสตร์

1. เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม การเกษตร การท่องเที่ยว Logistics และพลังงานสะอาด ในภูมิภาค
2. เป็นศูนย์กลางการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม กีฬา และสาธารณสุขที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
3. เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. เป็นศูนย์กลางในการป้องกันภัยคุกคาม และเสริมสร้างความมั่นคง เพื่อปกป้องสถาบันหลักของชาติ
5. เป็นที่ตั้งของส่วนราชการที่มีการบริหารจัดการภาครัฐแบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

วิสัยทัศน์จังหวัดนครราชสีมา ระยะ 4 ปี (พ.ศ.2561 – 2564) “โคราชเมืองน่าอยู่ มุ่งสู่นวัตกรรม และเกษตร อุตสาหกรรม สังคมปลอดภัย”

เป้าประสงค์รวม

- 1) เพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของจังหวัด
- 2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 3) มีทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์และมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิต ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคง ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคาม และปกป้องสถาบันหลักของชาติ
- 5) เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีสมรรถนะสูงอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการทุกด้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1) การพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการแข่งขันเศรษฐกิจ
- 2) ยกระดับสังคมให้เป็นเมืองน่าอยู่ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความสมบูรณ์อย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 4) การเสริมสร้างความมั่นคงทุกมิติ เพื่อปกป้องสถาบันหลักของชาติ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 4 ปี

4. แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

MOTTO : “เมืองเศรษฐกิจชั้นนำ ที่เราพร้อมกันสร้างได้ ”

วิสัยทัศน์ : “โคราชเป็นเมืองน่าอยู่ ประชาชนมีความสุข มั่งคั่ง ยั่งยืน”

- พันธกิจ :**
1. สร้างสังคมสงบสุข ด้วยวิถีชีวิตคนโคราช
 2. ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนทั้งในเขตเมืองและชนบทอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม
 3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งเขตเมืองและชนบทให้สะดวก ทันสมัย
 4. พัฒนาเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม เกษตรกรรมให้เป็นศูนย์กลางและผู้นำของภูมิภาค

เป้าประสงค์ ระยะ 20 ปี ของจังหวัดนครราชสีมา

1. โคราชเป็นเมืองสะอาดและปลอดภัย
2. โคราชเป็นศูนย์กลางการศึกษา เพื่ออาชีพและมิ้งานทำ
3. โคราชเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์เฉพาะทาง
4. โคราชเป็นเมืองพลังงานสะอาด (กังหันลม โซลาเซลล์ พืชพลังงาน)
5. โคราชเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง
6. โคราชเป็นศูนย์กลางการค้า และอุตสาหกรรมสีเขียว
7. โคราชเป็นเมืองเกษตร และท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา ระยะ 20 ปี ของจังหวัดนครราชสีมา

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1. เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทางสังคม

- ยุทธ 1. พัฒนาโคราชเป็นเมืองสะอาดและปลอดภัย
- ยุทธ 2. พัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางการศึกษา เพื่ออาชีพ
- ยุทธ 3. พัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2. เพิ่มศักยภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- ยุทธ 4. พัฒนาโคราชเป็นเมืองพลังงานสะอาด
- ยุทธ 5. พัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง
- ยุทธ 6. พัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางการค้า และอุตสาหกรรมสีเขียว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3. เสริมสร้างการพัฒนาทางการเกษตรและการท่องเที่ยว

- ยุทธ 7. เสริมสร้างโคราชเป็นเมืองเกษตรอินทรีย์และท่องเที่ยว
- ยุทธ 8. เสริมสร้างการบริหารจัดการน้ำ

แนวทางการพัฒนา ระยะ 20 ปี จังหวัดนครราชสีมา

ยุทธ 1 พัฒนาโคราชเป็นเมืองสะอาดและปลอดภัย

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการวางและจัดทำผังเมืองรวม หรือเมืองที่เป็นที่ตั้งอำเภอที่ยังไม่มีการวางผังเมืองรวมมาก่อนเพื่อพัฒนาเมืองศูนย์กลางระดับจังหวัดและอำเภอ / วางและจัดทำผังเมืองรวมเมืองที่ได้เป็นที่ตั้งอำเภอหรือจังหวัด เพื่อพัฒนาชุมชนศูนย์กลางชนบท / วางผังเฉพาะและผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะย่านการค้าในชุมชน / กำหนดพื้นที่เหมาะสมกับการตั้งถิ่นฐานชุมชน ที่อยู่อาศัยพร้อมทั้งมีสิ่งอำนวยความสะดวก / สร้างระบบการคมนาคมขนส่งที่สะดวกปลอดภัย / จัดสร้างสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และที่ว่างโล่งในเขตเมือง / ป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรม ยาเสพติด ให้มีจำนวนน้อย

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการกำหนดที่ตั้งและจัดทำผังเฉพาะพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในเมืองนครราชสีมา / พัฒนาความน่าอยู่อาศัยในพื้นที่เมือง / วางผังเฉพาะและผังพัฒนาพื้นที่เฉพาะ เพื่ออนุรักษ์บริเวณที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ / กระจายความเจริญไปเมืองรอง เช่น อ.เฉลิมพระเกียรติ โชคชัย โนนสูง สูงเนิน / สร้างระบบป้องกันภัยพิบัติ ที่มีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วม / จัดการขยะ สิ่งปฏิกูล เหตุรำคาญ และมลพิษ (มลภาวะทางสายตา) ให้เพียงพอ / น้อมนำแนวพระราชดำริเรื่องทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างจริงจัง / ตั้งศูนย์กำจัดขยะครบวงจร

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการจัดทำผังพัฒนาเฉพาะพื้นที่รวมทั้งให้มีการปรับปรุงชุมชนแออัดภายในเมืองให้มีความน่าอยู่ / พัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการในชุมชนให้มีน้ำอุปโภค-บริโภคเพียงพอ / สร้างระบบตำรวจบ้าน, ชุมชน สอดส่องความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและรักษาทรัพย์สิน / สร้างชุมชน ตำรวจบ้านในการป้องกันคดีอาชญากรรม ยาเสพติด / จัดการขยะ สิ่งปฏิกูล เหตุรำคาญ และมลพิษ (มลภาวะทางสายตา)

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579) มีแนวทางดำเนินการคือ

บ้านและชุมชนในชนบทและเมือง(Green and Happiness Society) ไม่พึ่งกล้อวงจรปิด / มีสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการอยู่อาศัย / ไม่มีขยะ สิ่งปฏิกูล เหตุรำคาญ และมลพิษ (มลภาวะทางสายตา)

ยุทธ 2 พัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางการศึกษา เพื่ออาชีพและมีงานทำ

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการพัฒนาบุคลากรทางการสอนและระบบการเรียนการสอนโดยใช้เครือข่ายเทคโนโลยี สร้างแหล่งความรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง / กระจายโรงเรียนในระดับพื้นฐานให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ / จัดทำหลักสูตรเฉพาะกลุ่มการพัฒนา โดยเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพสอดคล้อง กับความต้องการของตลาดแรงงาน และบทบาทของพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ พื้นที่ศูนย์กลางอุตสาหกรรม บริการ และท่องเที่ยว พื้นที่ศูนย์กลางการค้าและการลงทุน และพื้นที่ศูนย์กลางการเกษตร และการท่องเที่ยว / ส่งเสริมการศึกษา ความรู้ การฝึกอบรม ข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการพัฒนาบุคลากรด้านการศึกษาและระบบการเรียนการสอนโดยใช้เครือข่ายเทคโนโลยี / พัฒนาโรงเรียนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่และกระจายสถาบันอาชีวศึกษา อุดมศึกษาให้บริการครอบคลุมทั้งใน ระดับภาค / สร้างศูนย์ แหล่งความรู้ชุมชนเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง / ผลิตบุคลากร ODMT; One Doetor One Tumbol / เปิดหลักสูตรการศึกษาเพื่อรองรับการเป็น HUB คมนาคมทางอากาศ Logistie / การซ่อม บำรุงอากาศยานหลักสูตร Internationnal / เปิดหลักสูตรระบบ Smart Job สู่อุตสาหกรรมการศึกษา/สถาน ประกอบการ หน่วยงานราชการ / ส่งเสริมวิจัยสิ่งประดิษฐ์/นวัตกรรมด้านอาชีพให้กับผู้เรียนผู้สนใจ ประชาชน / การจัดการความรู้ ภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573) มีแนวทางดำเนินการคือ

พัฒนาโรงเรียนในระดับพื้นฐานให้สอดคล้องสถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด/นักศึกษาที่มีงานทำ
ทุกคน

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579) มีแนวทางดำเนินการคือ

ผลิตนักเรียน นักศึกษามีงานทำทุกคน

ยุทธ 3 พัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางการแพทย์เฉพาะทาง

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการจัดให้มีการบริการสุขภาพกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ / ปรับปรุงสถานีนอนามัย และพัฒนาการบริการสาธารณสุขให้ได้มาตรฐาน ทันสมัย / สร้างเป็นศูนย์กลางการแพทย์ระดับนานาชาติ และระดับภาค เนื่องจากมีความพร้อมทางด้านบุคลากรทางการแพทย์ เครื่องมือแพทย์ และเป็นจังหวัดที่มี โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลรักษาโรคเฉพาะทางเพื่อให้บริการแก่ประชาชนในจังหวัดและภาค / จัดตั้ง เป็นศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ / พัฒนาการแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว หรือหมอประจำครอบครัว เพื่อให้ ประชาชนมีหมอประจำครอบครัว โดยใช้หลักการ บริการทุกคน บริการทุกที่ บริการทุกเวลา ด้วยเทคโนโลยีที่ เหมาะสม / พัฒนากำลังคนทางการแพทย์และสาธารณสุขให้เพียงพอ / ส่งเสริมภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย การพัฒนาระบบยาจากสมุนไพร และผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย / จัดเทคโนโลยีและเครื่องมือให้เพียงพอ

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการ / กระจายสถานบริการสุขภาพพื้นฐานให้ครบทุกพื้นที่ / จัดบริการสุขภาพครบวงจร / จัดตั้งศูนย์กลางการแพทย์ระดับภาค / ผลักดัน สนับสนุนการให้บริการรักษาโรคเฉพาะทางสาขา อายุรศาสตร์โรคหัวใจที่โรงพยาบาลศูนย์มหาราช / พัฒนาโรงพยาบาลหลักให้เป็น ศูนย์กลางการแพทย์ทาง

อุบัติเหตุ ศูนย์กลางการแพทย์ทางหลอดเลือดสมองและหลอดเลือดหัวใจ ศูนย์กลางมะเร็งทุกชนิด การปลูกถ่ายอวัยวะ การผ่าตัดด้วยหุ่นยนต์ ศูนย์นวัตกรรมข้อเทียม ศูนย์ทารกแรกเกิด

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573 มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการจัดตั้งโรงพยาบาลศูนย์เพิ่ม / จัดตั้งโรงพยาบาลชุมชนเพิ่มขึ้น / ตั้งเป็นศูนย์กลางด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ / การเพิ่มโรงพยาบาลจอหอ ให้เป็นโรงพยาบาลเขตเมือง

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579 มีแนวทางดำเนินการคือ

มีแพทย์ในอัตราส่วนประชาชนที่พอเหมาะ

ยุทธ 4 พัฒนาโคราชเป็นเมืองพลังงานสะอาด

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สภาพป่าต้นน้ำ / เพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าโดยเชื่อมต่อก๊าซธรรมชาติจากสระบุรีไปยังนครราชสีมา / นำพลังงานทดแทนมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ในพื้นที่ที่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบชีวมวล เพื่อลดค่าขนส่งเชื้อเพลิงชีวมวล / ปรับปรุงโรงไฟฟ้าหรือโรงผลิตไอน้ำของโรงงานอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ศูนย์การค้า โรงแรม และศูนย์ราชการ / ให้เอกชนและการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยจัดตั้งสถานี NGV และ Bio-fuel ในพื้นที่ที่มีวัตถุดิบป้อน (อ้อย, มัน) ให้กับโรงงาน

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการพัฒนาโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ เดินต่อก๊าซจากนครราชสีมาและท่อน้ำมัน ไปยังจังหวัดอื่นๆ ในภาคที่มีความต้องการใช้ก๊าซธรรมชาติ / ปรับปรุงโรงไฟฟ้าหรือโรงผลิตไอน้ำ ของโรงงานอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ศูนย์การค้า โรงแรม และศูนย์ราชการ / ขยายพื้นที่การเกษตรเพื่อปลูกพืชที่สามารถผลิต Bio-fuel (อ้อย, มัน)

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573 มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการพัฒนาระบบเชื่อมโยงไฟฟ้า เพื่อให้สามารถเป็นศูนย์กลาง Asian Power Grid เชื่อมต่อส่งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติให้เพียงพอต่อการขยายตัวของเมืองและเขตอุตสาหกรรมใหม่ / ปรับปรุงโรงไฟฟ้าหรือโรงผลิตไอน้ำของโรงงานอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพ ในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ศูนย์การค้า โรงแรม และศูนย์ราชการ / ขยายพื้นที่การเกษตรเพื่อปลูกพืชที่สามารถผลิต Bio-fuel ในพื้นที่ใกล้เคียง

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579 มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการ ใช้พลังงานไฟฟ้า หรือพลังงานแสงอาทิตย์ เป็นพลังงานในการขนส่งสาธารณะขนส่งมวลชน และส่วนตัว / เป็นศูนย์กลางพลังงานทดแทนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ

ยุทธ 5 การพัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการ คือ

เตรียมการรองรับการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 6 (มอเตอร์เวย์) และการก่อสร้างรถไฟทางคู่ / ปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพโครงข่ายทางหลวง และทางหลวงชนบท พร้อมถนนเชื่อมสายหลักกับสายรอง สายท้องถิ่น พร้อมเครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางและ

การขนส่ง ในจังหวัดให้ได้มาตรฐานมีความสะดวกและปลอดภัย เช่น ขยายเส้นทางจราจรทางหลวงหมายเลข 304 สายกบินทร์บุรี – อ.ปักธงชัย / ก่อสร้างสร้างถนนสาย นม.3060 – บ้านซับพลู อ.วังน้ำเขียว จังหวัด นครราชสีมา / สร้างถนนสาย นม.3052 แยกทางหลวงหมายเลข 304 – บ้านท่ามะปรังค์ อ.ปากช่อง จว.นม. / ก่อสร้างถนนสาย นม.3036 แยกทางหลวงหมายเลข 226 – บ้านพิมาย อ.พิมาย / ก่อสร้างถนนสาย 4008 แยกทางหลวงหมายเลข 2148 – บ้านประคำ / ก่อสร้างถนนสาย นม.1016 แยกทางหลวงหมายเลข 304 – บ้านหนองบัวศาลา อ.เมือง / ก่อสร้างอุโมงค์ลอดทางรถไฟ สาย นม.3024 แยกทางหลวงหมายเลข 226 – บ้าน โนนม่วง อ.เฉลิมพระเกียรติ จว.นม. / ก่อสร้างถนนสาย นม.1120 แยกทางหลวงหมายเลข 2 – บ้านโคกไผ่ อ. เมือง จว.นม.

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการ คือ

โดยการจัดทำระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองนครราชสีมา โดยใช้รถขนส่งขนาดเบาด้วย รางแบบล้อเหล็ก (LRT ล้อเหล็ก) / ก่อสร้างทางเลี่ยงเมืองทางหลวงหมายเลข 290 (ถนนวงแหวนรอบเมือง นครราชสีมาให้ครบทั้ง 7 ช่วง) / ก่อสร้างปรับปรุงเพื่อเชื่อมถนนในเขตเมืองให้เป็นวงแหวนรองใหม่ (วงชั้นใน) เพื่อกันเป็นคูป้องกันน้ำท่วมในเขตเมือง / พัฒนาท่าอากาศยานจังหวัดนครราชสีมา ให้เป็นท่าอากาศยาน สาธารณะ / ก่อสร้างถนนจากทางหลวงหมายเลข 224 เข้าสู่ท่าอากาศยานจังหวัดนครราชสีมา / ก่อสร้างถนนจาก ต.สระพระ อ.พระทองคำ ไปที่ ต.ด่านขุนทด อ.ด่านขุนทด หรือเชื่อมระหว่างทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 77 205 กับ 201 / ก่อสร้างถนนวงแหวนสายรอบ อ.บัวใหญ่ / ก่อสร้างและปรับปรุง ICD / จัดตั้งศูนย์กลางขนส่ง หลายรูปแบบ (Multimodal Terminals) / จัดตั้งลานกองสินค้าทางรถไฟ / จัดตั้งศูนย์การขนส่งสินค้าและ บริการ (Hub)

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการ ก่อสร้างทางเลี่ยงเมือง รอบที่ 2 (ถนนวงแหวนรอบเมืองนครราชสีมา) / พัฒนา ระบบขนส่งสาธารณะในอำเภอที่เป็นเมืองหลัก (บัวใหญ่,พิมาย,ด่านขุนทด,ครบุรี) / จัดทำพัฒนาระบบ Single Window Entry ให้เป็นศูนย์กลางการให้บริการ / พัฒนาบุคลากรด้านโลจิสติกส์ให้มีความสามารถระดับมืออาชีพทั้งทางด้านการบริหารและด้านการปฏิบัติการ โดยเปิดสอนในระบบอุดมศึกษา / บำรุงรักษาถนนสายหลัก สายรอง และสายท้องถิ่น / ก่อสร้างปรับปรุงถนนสายนครราชสีมา-ชัยภูมิ-หนองบัวลำภู-อุดรธานี (ทางหลวงหมายเลข 201 และ 228) / บำรุงรักษาถนน

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการก่อสร้างถนนเพื่อเชื่อมถนนวงแหวนรอบที่ 1 เชื่อมกับ ถนนวงแหวนรอบเมือง นครราชสีมา รอบที่ 2 ทั้ง 4 ทิศ / ก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองในเส้นทางนครราชสีมา-ขอนแก่น-อุดรธานี-หนองคาย / ก่อสร้างถนนเชื่อมโยงโครงข่ายในแนว East-West Economic Corridor / บำรุงรักษา ถนน

ยุทธศาสตร์ 6 พัฒนาโคราชเป็นศูนย์กลางการค้าและอุตสาหกรรมสีเขียว

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการ คือ

เตรียมการรองรับในการพัฒนาพื้นที่การค้าและบริการ โดยการเพิ่มศักยภาพให้กับเมือง ศูนย์กลางการค้าที่สำคัญในภาคที่จังหวัดนครราชสีมา ในด้านสาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา / จัดระเบียบทำเลที่ตั้งของอุตสาหกรรมแต่ละประเภท / ขยายพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมเดิมในจังหวัดพร้อมกับ ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงเข้าถึงพื้นที่นิคมหรือศูนย์อุตสาหกรรมและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์ ให้ได้มาตรฐาน / จัดสร้างศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ / จัดเตรียมพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับรองรับ การขยายตัวของอุตสาหกรรม / จัดตั้งนิคมหรือศูนย์อุตสาหกรรมขนาดย่อมรองรับการพัฒนาพื้นที่ / ศึกษา

ความเหมาะสมและแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมเฉพาะด้านเป็นวัตถุดิบในการผลิต เช่น ศูนย์กลางอุตสาหกรรมอาหารและแปรรูปสินค้าเกษตร

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการ คือ

โดยการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจการค้า และเป็นประตูสู่ภูมิภาค โดยการจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ปรับปรุงเส้นทางให้มีสภาพดี พัฒนาระบบสาธารณูปโภค เพื่อให้มีปริมาณที่เพียงพอสำหรับการประกอบกิจกรรมทางอุตสาหกรรม / สนับสนุนและผลักดันให้ภาคเอกชนจัดตั้งเขตปลอดอากร / จัดตั้งศูนย์กลางผลิตอาหารเพื่อการบริโภคในประเทศและส่งออก / จัดตั้งศูนย์กลางของการผลิตและการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมไปยังประเทศเพื่อนบ้าน / จัดตั้งศูนย์กลางการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรเพื่อการส่งออกไปยังประเทศเพื่อนบ้าน / จัดตั้งศูนย์กลางอุตสาหกรรมโพแทชที่ด่านขุนทด / จัดตั้งศูนย์กลางอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนที่อ.เมือง / จัดตั้งศูนย์กลางอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ที่จังหวัดนครราชสีมา / จัดตั้งศูนย์กลางอุตสาหกรรมเอทานอล / จัดตั้งศูนย์กลางด้าน ICT (ICT City/ Software Park) / พัฒนาเมือง ICT City/ R&D ชิ้นส่วนรถยนต์ ที่จังหวัดนครราชสีมา / จัดตั้งสถาบันหรือศูนย์วิจัยเฉพาะทางของอุตสาหกรรมแต่ละประเภทที่เป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายของภูมิภาค

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการส่งเสริมการค้าเสรี เพื่อส่งเสริมให้มีการค้าขายระหว่างประเทศโดยภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น โดยรัฐเป็นผู้ให้การสนับสนุน และอำนวยความสะดวก / ส่งเสริมความร่วมมือของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อทำการตกลงในด้านระบบการค้าขายให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ลดช่องว่างและความได้เปรียบเสียเปรียบทางการค้าของทั้งสองประเทศ

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579) มีแนวทางดำเนินการคือ

มีระบบการค้าเสรี / มีการค้าขายระหว่างประเทศ / มีระบบการค้าการขยายมาตรฐานเดียวกัน

ยุทธ 7 พัฒนาโคราชเป็นเมืองเกษตร และท่องเที่ยว

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการ คือ

พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร ปรับเปลี่ยนพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมเป็นการส่งเสริมเกษตรผลิตพืชปศุสัตว์ ให้สอดคล้องกับพื้นที่และความต้องการของตลาด และเกษตรผสมผสาน รวมกลุ่มการเกษตรรูปแบบแปลงใหญ่ การจัดการสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP เสริมสร้างศักยภาพสถาบันเกษตรกรและการตลาด พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุ พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Intelligence Center) และพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบ

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการคือ

เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำลุ่มน้ำย่อย เช่น ขุดลอกลำน้ำลำจักราช,ลำเชียงไกร พัฒนาทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ และสมดุล สร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตร อุตสาหกรรม/อุปโภค บริโภค) การผลิตสินค้าเกษตรสมัยใหม่ พืชพลังงาน เกษตรมาตรฐาน GAP และ Organics รวมทั้งส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sport Tourism) พัฒนาการอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อการท่องเที่ยว และพัฒนา เพิ่มศักยภาพท่าอากาศยานจังหวัดนครราชสีมา

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573) มีแนวทางดำเนินการคือ

พัฒนาขีดความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรสมัยใหม่ การตลาดนำการผลิต ผลิตสินค้าเกษตรคุณภาพมาตรฐาน Organics และเกษตรอินทรีย์ และส่งเสริมการท่องเที่ยวสีเขียว (Green Tourism)

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579) มีแนวทางดำเนินการคือ

การตลาดสินค้าเกษตรเทคโนโลยี คุณภาพอาหารมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ (MICE)

ยุทธ 8 เสริมสร้างการบริหารจัดการน้ำ

ในระยะแรก (พ.ศ.2560 – 2564) มีแนวทางดำเนินการคือ

เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนโดยเพิ่มพื้นที่ปลูกป่าและพื้นที่ป่าไม้อิงน้ำชี ลุ่มน้ำมูล / การจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม โดยขุดสระน้ำ เจาะบ่อบาดาลพร้อมเครื่องแยกน้ำเค็ม RO / การเพิ่มแหล่งกักเก็บน้ำ โดยขุดลอกคูคลอง จัดทำฝายกักน้ำ เป่าล้างบ่อบาดาล / การพัฒนาระบบกระจายน้ำโดยการผันน้ำเข้าแหล่งกักเก็บประปาหมู่บ้าน / จัดหาพาชนะเพื่อกักเก็บน้ำฝน / จัดทำระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์แสดงพื้นที่เสี่ยงภัย (ภัยแล้ง, น้ำท่วม)

ในระยะกลาง (พ.ศ.2565 – 2569) มีแนวทางดำเนินการคือ

เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำ โดยการพัฒนาแหล่งน้ำลุ่มน้ำย่อย เช่น ขุดลอกลำน้ำลำจักราช, ลำเชียงไกร, แม่น้ำมูล / ขุดลอกปรับปรุงสภาพลำน้ำคลองผันน้ำจากเขื่อนระบายน้ำโคกแฝกในพื้นที่อำเภอลำทะเมนชัยไปบึงพุฒา / ปรับปรุงขุดลอกสภาพลำน้ำของคลองผันน้ำจากบึงพุฒา ต.พุฒา อ.เมือง / ปรับปรุงระบบระบายน้ำลำสะแะ ต.โคกกระจาย อ.ครบุรี / จัดทำแก้มลิงบึงละหานลูกนกพร้อมอาคารประกอบ ฯลฯ / พัฒนาระบบประปาให้แก่ชุมชนชนบทหรือพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ / ตรวจสอบปริมาณการตั้งเขื่อนในทุกแหล่งน้ำ

ในระยะยาว (พ.ศ.2569 – 2573) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการ ขุดสระพื้นที่สาธารณะประโยชน์เป็นสระน้ำสำรองเพื่อส่งน้ำให้เขตเมือง / ก่อสร้างคลองส่งน้ำหลัก ผันน้ำ จาก ซี มูล มายังอ่างเก็บน้ำ ผันน้ำในลุ่มน้ำมูล, ลุ่มน้ำชีมายังพื้นที่ชานน้ำ 11 อ. / ทำท่อผันน้ำจากแม่น้ำชีสู่อ่างเก็บน้ำลำเชียงไกร / จัดสร้างโรงผลิตประปาพื้นที่ อ.แก่งสนามนาง บ้านเหลื่อม บัวใหญ่ / พัฒนาอ่างเก็บน้ำขนาดกลางในเขตลุ่มน้ำลำเชียงไกร / จัดทำฝายเทียม

ในระยะต่อไป (พ.ศ.2574 – 2579) มีแนวทางดำเนินการคือ

โดยการผันน้ำจากเขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก มาสู่เขื่อนลำตะคอง จังหวัดนครราชสีมา / จัดทำท่อส่งน้ำจากเขื่อนอุบลรัตน์ มาสู่จังหวัดนครราชสีมา / จัดทำฝายเทียม

บทที่ 2

ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

1. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

1.1 ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัด

1.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์

1) ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

จังหวัดนครราชสีมาตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและอยู่ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 บนที่ราบสูงโคราชละติจูด 15 องศาเหนือลองจิจูด 102 องศาตะวันออกสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 187 เมตร ตัวจังหวัดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ 259 กิโลเมตร และโดยทางรถไฟ 264 กิโลเมตร

รูปภาพที่ 1 แสดงที่ตั้งจังหวัดนครราชสีมา

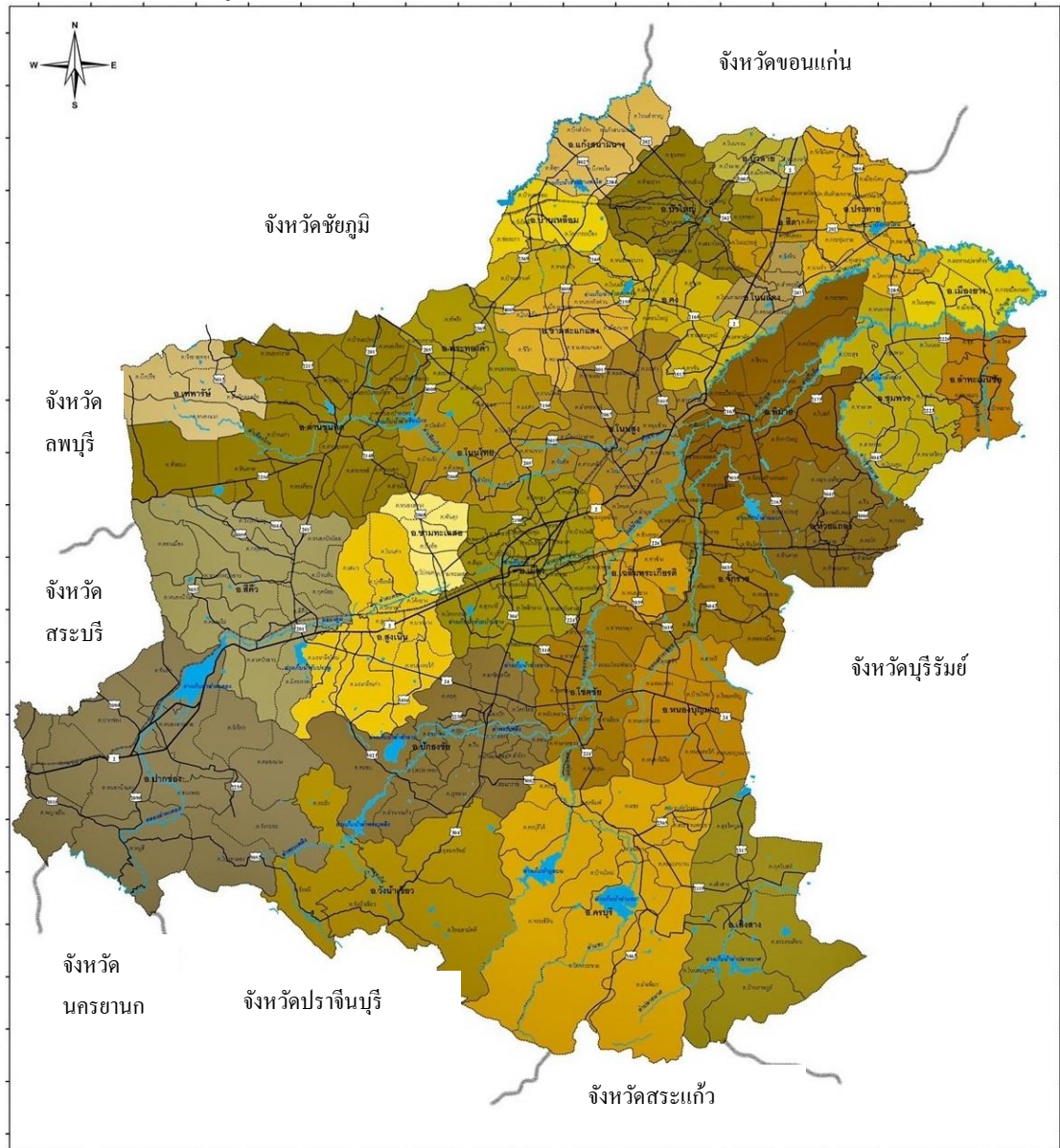
ขนาดพื้นที่

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ 20,493.964 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,808,728 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ป่าไม้ 2,297,735 ไร่ โดยส่วนใหญ่เป็น พื้นที่อุทยานแห่งชาติคืออุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลานร้อยละ 61.4 และเป็นแหล่งน้ำ 280,313 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

2) อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี และจังหวัดลพบุรี

รูปภาพที่ 2 แสดงอาณาเขตจังหวัดนครราชสีมา

3) ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครราชสีมา มีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 บริเวณ คือ

3.1) บริเวณเทือกเขาที่สูงทางตอนใต้ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 250 เมตรอยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง ปักธงชัย วังน้ำเขียว ครบุรี และเสิงสาง มีเทือกเขานี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำ และลำธารหลายสายที่ไหลไปทางตะวันออกของภาค เช่น แม่น้ำมูล ลำทะแย ลำพระเพลิง และลำปลายมาศพื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึก และลูกคลื่นลอนตื้นตอนล่างของหุบเขามีความลาดชันค่อนข้างมาก ทำให้มีการชะล้างและพังทลายของหน้าดินในบริเวณนี้ค่อนข้างสูงเป็นพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องสงวนและอนุรักษ์ให้คงเป็นสภาพตามธรรมชาติ เพื่อรักษาคุณภาพของระบบนิเวศน์ และสถานท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

3.2) บริเวณที่สูงทางตอนกลาง มีความสูงจากระดับน้ำทะเลอยู่ระหว่าง 200 เมตร อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอด่านขุนทด อำเภอเทพารักษ์ อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน อำเภอโนนไทย อำเภอพระทองคำ

อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้น ยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก ที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำตะของ ลำพระเพลิง ลำตะคอง และแม่น้ำมูล พื้นที่บางแห่งเป็นพื้นที่ราบซึ่งเป็นป่าหมดสภาพและปัจจุบันเป็นพื้นที่ทำการเกษตรแต่บางแห่งปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่าได้กำหนดให้เป็นเขตเตรียมการพัฒนาที่ดินใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรม ปศุสัตว์ อุตสาหกรรม และชุมชนเมืองที่ดินประเภทปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร

3.3) พื้นที่ลูกคลื่นและพื้นที่ราบลุ่มทางตอนเหนือ สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอบัวใหญ่ อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย อำเภอโนนแดง อำเภอประทาย อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอเมืองยาง อำเภอชุมพวง อำเภอพิมาย อำเภอคง อำเภอขามสะแกแสง อำเภอโนนสูง และอำเภอห้วยแถลง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกร ลำปลายมาศ และมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งลำสะเทต เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อทำการเกษตร และการพัฒนาเมือง การพัฒนาอุตสาหกรรม การประมง

1.1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

1) สภาพอากาศทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีนพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากแหล่งกำเนิดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมาประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง โดยทั่วไป ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้ บริเวณมหาสมุทรอินเดียซึ่งพัดออกจากศูนย์กลางเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้และเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตรพัดพาเอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมา มีเมฆมากและฝนตกชุกโดยทั่วไป

2) ปริมาณน้ำฝน

ตารางแสดงปริมาณน้ำฝน ปี 2555-2562 อ.เมือง จ.นครราชสีมา

ปี พ.ศ.	ปริมาณฝน(ม.ม.)
2552	1212.5
2553	1386.2
2554	1208.6
2555	1051
2556	1306
2557	1048.7
2558	1171.1
2559	1222.6
2560	1826.5
2561	1021.7
2562	650.1

3) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางแสดงอุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์สูงสุด-ต่ำสุด อ.เมือง จ.นครราชสีมา

ปี	อุณหภูมิ			ความชื้นสัมพัทธ์		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
2552	38.5	12	28.1	97	28	73
2553	41.4	15.4	28.9	98	19	73
2554	37.9	13.5	27.7	94	23	73
2555	39.2	16.3	28.7	94	23	73
2556	41	12.2	28.6	96	21	73
2557	39.6	11.2	28.9	95	24	70
2558	41.5	13.6	29.3	92	25	69
2559	43.2	12	28.9	95	24	71
2560	39.6	12.8	28.3	96	28	74
2561	39.4	13.5	28.3	98	27	76
2562	41.9	13.5	29.3	93	26	69

ที่มา: สถานีอุตุนิยมวิทยานครราชสีมา โทร 044-255841

1.1.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ 9 กลุ่มน้ำ ได้แก่ กลุ่มน้ำมูลตอนบน, กลุ่มน้ำลำพระเพลิง, กลุ่มน้ำลำมูลตอนล่าง, กลุ่มน้ำลำปลายมาศ, กลุ่มน้ำลำตะคอง, กลุ่มน้ำลำเชียงไกร, กลุ่มน้ำลำสะแก, กลุ่มน้ำลำชี และกลุ่มน้ำลำจักราช รวมพื้นที่ลุ่มน้ำ 20,905 ตร.กม. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,078.6 มม./ปี ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย 3,512 ล้าน ลบ.ม. / ปี มีพื้นที่ชลประทาน 772,858 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.57 ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด

1) พื้นที่ลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญในเขตจังหวัดนครราชสีมา

ตารางแสดงพื้นที่ลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญในเขตจังหวัดนครราชสีมา

ลุ่มน้ำย่อย	พื้นที่ลุ่มน้ำ		อำเภอในเขตลุ่มน้ำ
	ตร.กม	ไร่	
1. ลำน้ำมูลตอนบน	2,521	1,575,625	ครบุรี โชคชัย เมือง เฉลิมพระเกียรติ
2. ลำพระเพลิง	2,310	1,443,750	ปากช่อง วังน้ำเขียว ปักธงชัย โชคชัย
3. ลำตะคอง	3,905	2,440,625	ปากช่อง สีคิ้ว สูงเนิน ขามทะเลสอ และเมืองนครราชสีมา
4. ลำเชียงไกร	3,752	2,345,000	ด่านขุนทด สีคิ้ว เทพารักษ์ โนนไทย เมืองนครราชสีมา พระทองคำ โนนสูง ขามสะแกแสง
5. ลำน้ำชี	680	425,000	แก่งสนามนาง บ้านเหลื่อม คง
6. ลำสะแก	2,457	1,535,625	บัวใหญ่ บัวลาย สีดา คง โนนแดง พิมาย ประทาย โนนสูง ขามสะแกแสง เมืองยาง
7. ลำน้ำมูลตอนล่าง	1,565	978,125	โนนสูง เฉลิมพระเกียรติ จักราช พิมาย ชุมพวง ลำทะเมนชัย เมืองยาง

ลุ่มน้ำย่อย	พื้นที่ลุ่มน้ำ		อำเภอในเขตลุ่มน้ำ
	ตร.กม	ไร่	
8. ลำจ๊กราช	1,388	867,500	เสิงสาง หนองบุญมาก จ๊กราช พิมายเฉลิมพระเกียรติ
9. ลำปลายมาศ	1,915	1,196,875	ครบุรี เสิงสาง ห้วยแถลง ชุมพวง
รวม	20,493	12,808,125	

ที่มา: โครงการชลประทานจังหวัดนครราชสีมา (๒๕62)

2) อ่างเก็บน้ำสำคัญ

(๑) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

- อ่างเก็บน้ำลำตะคลอง ความจุ 314.49 ล้านลบ.ม.เมตร/127,540 ไร่
- อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง- ลำสำลาย ความจุ 149.80 ล้านลบ.ม./84,960 ไร่
- อ่างเก็บน้ำมูลบน- ลำแชะ ความจุ 416 ล้าน ลบ./135,400 ไร่
- อ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ-ห้วยเตย ความจุ 102.10 ล้านลบ.ม./60,800 ไร่

(๒) อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง

- อ่างเก็บน้ำห้วยซบประดู่ ความจุ 28 ล้าน ลูกบาศก์เมตร
- อ่างเก็บน้ำห้วยบ้านยาง ความจุ 7 ล้าน ลูกบาศก์เมตร
- อ่างเก็บน้ำลำเชียงไกร ความจุ 21 ล้าน ลูกบาศก์เมตร
- อ่างเก็บน้ำห้วยตะคร้อ ความจุ 10 ล้าน ลูกบาศก์เมตร

(๓) อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก

- อ่างเก็บน้ำชลประทานขนาดเล็กที่มีอยู่ในเขตมีทั้งสิ้น 473 แห่ง

1.1.4 ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

ป่าไม้ที่สำคัญในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง พรรณไม้สำคัญที่ขึ้นอยู่ ได้แก่ ประดู่ แดง มะค่าโมง ยาง เต็ง รัง เหียง พลวง เป็นต้น พื้นที่เขตป่าอนุรักษ์ ซึ่งยังคงความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ส่วนใหญ่อยู่ด้านทิศใต้ของจังหวัด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาแผงม้า และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาภูหลวง

ปัจจุบันสถานการณ์การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาทวีความรุนแรงมากขึ้น จังหวัดนครราชสีมาได้ถูกจัดอันดับเป็นจังหวัดที่มีความวิกฤตรุนแรงด้านการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้เป็น 1 ใน 3 จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็น 1 ใน 12 จังหวัดของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุง ซึ่งเป็นชนิดไม้ที่ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสูงและมีราคาแพง พบมากในบริเวณเขตอุทยาน

จังหวัดนครราชสีมาที่มีพื้นที่ป่าไม้ที่ประกาศสงวนหวงห้ามตามกฎหมาย รวมเนื้อที่ทั้งสิ้น ๖,๖๕๕,๕๔๙.๘๓ ไร่ (หรือประมาณ 10,648.88 ตารางกิโลเมตร) คิดเป็นร้อยละ 51.35 ของพื้นที่จังหวัด

ป่าชุมชน ในท้องที่จังหวัดนครราชสีมา กรมป่าไม้ประกาศจัดตั้งป่าชุมชนไปแล้ว จำนวน 257 โครงการ เนื้อที่ 129,150 - 3 - 16.2 ไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 513 หมู่บ้าน 110 ตำบล 24 อำเภอ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2561)

ตารางแสดงสถิติพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดนครราชสีมาจากผลการแปลภาพถ่ายดาวเทียม ปี 2546 – 2561

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่า (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	% ของพื้นที่จังหวัด
2546	3,272.40	2,045,250.00	15.74
2547	3,148.94	1,968,075.00	15.37
2548	2,922.44	1,826,525.00	14.26
2549	2,915.04	1,821,900.00	14.22
2551	3,132.55	1,957,843.75	15.29
2552	3,127.54	1,954,712.50	15.26
2556	3,070.61	1,919,128.50	14.81
2557	3,085.36	1,920,525.40	14.82
2558	3,087.18	1,929,491.88	14.89
2559	3,102.28	1,938,927.78	14.96
2560	3,133.61	1,958,504.61	15.11
2561	3,181.76	1,988,600.95	15.34

1.2 ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

1.2.1 ตารางการแบ่งเขตการปกครองของจังหวัด

อำเภอ	พื้นที่ (ตร.กม.)	ที่ว่าการอำเภอ ห่างจากศาล กลางจังหวัด (กม.)	จำนวน			
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลนคร เมือง/ตำบล	อบต.
เมืองนครราชสีมา	755.596	0	24	235	16	11
ครบุรี	1,816.850	58	12	153	5	10
เสิงสาง	1,200.240	88	6	87	2	6
คง	454.737	79	10	156	2	10
บ้านเหลื่อม	218.875	85	4	39	1	4
จักราช	501.672	40	8	109	1	8
โชคชัย	503.917	30	10	132	3	9
ด่านขุนทด	1,428.140	84	16	225	3	15
โนนไทย	541.994	28	10	133	3	9
โนนสูง	676.981	37	15	195	5	13
ขามสะแกแสง	297.769	50	7	72	3	6
บัวใหญ่	305.028	101	10	122	2	9
ประทาย	600.648	97	13	151	1	13
ปักธงชัย	1,374.321	34	16	215	6	12
พิมาย	896.871	60	12	213	2	10
ห้วยแถลง	495.175	65	10	120	2	10

ชุมพวง	540.567	98	9	133	1	9
สูงเนิน	782.853	36	11	127	6	12
ขามสะแกแสง	203.605	22	5	46	2	4
สีคิ้ว	1,247.070	45	12	157	4	11
ปากช่อง	1,825.170	85	12	219	5	9
หนองบุญมาก	590.448	52	9	104	2	7
แก่งสนามนาง	107.258	130	5	56	1	4
โนนแดง	193.407	30	5	65	2	4
วังน้ำเขียว	1,130.000	70	5	83	1	5
เทพารักษ์	357.465	90	4	59	-	4
เมืองยาง	255.522	110	4	46	1	3
พระทองคำ	359.522	51	5	75	2	4
ลำทะเมนชัย	308.457	163	4	59	5	-
บัวลาย	106.893	145	4	45	1	4
สีดา	162.825	147	5	50	1	5
เฉลิมพระเกียรติ	254.093	30	5	61	1	5
รวม	20,493.97		287	3,742	92	245

1.2.1 ข้อมูลประชากร

ตารางแสดงจำนวนประชากรจังหวัดนครราชสีมา (ณ ธันวาคม 2562)

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน
เมืองนครราชสีมา	227,043	237,896	464,939	229,351
ครบุรี	47,413	49,096	96,509	35,684
เสิงสาง	35,030	35,557	70,587	21,417
คง	40,038	41,243	81,281	44,402
บ้านเหลื่อม	10,444	10,719	21,163	15,190
จักราช	35,713	36,069	71,782	40,352
โชคชัย	41,183	42,516	82,699	65,104
ด่านขุนทด	63,638	65,381	129,019	81,824
โนนไทย	35,172	36,603	71,775	42,998
โนนสูง	62,338	64,880	127,218	73,168
ขามสะแกแสง	21,541	21,813	43,354	25,276
บัวใหญ่	41,293	41,663	82,956	50,472
ประทาย	38,669	39,098	77,767	42,978
ปักธงชัย	57,253	60,220	117,473	81,626
พิมาย	63,960	66,477	130,437	80,532
ห้วยแถลง	38,196	37,972	76,168	41,866

ชุมพวง	41,525	41,850	83,375	46,150
สูงเนิน	41,067	43,263	84,330	70,766
ขามทะเลสอ	14,781	15,186	29,967	60,368
สีคิ้ว	62,312	63,727	126,039	48,331
ปากช่อง	96,832	99,308	196,140	207,216
หนองบุญมาก	30,303	30,589	30,892	17,830
แก้งสนามนาง	18,554	18,720	37,274	10,451
โนนแดง	12,535	13,056	25,591	8,376
วังน้ำเขียว	22,415	22,718	45,133	200,75
เทพารักษ์	12,715	12,452	25,167	8,075
เมืองยาง	14,124	13,943	28,067	14,922
พระทองคำ	20,719	21,087	41,806	26,200
ลำทะเมนชัย	16,310	16,486	32,796	18,104
บัวลาย	12,225	12,328	24,553	13,966
สีดา	12,027	12,153	24,180	14,036
เฉลิมพระเกียรติ	17,583	18,381	35,964	22,140
รวม	1,304,951	1,342,450	2,647,401	1,559,261

1.3 ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

1) การคมนาคมขนส่ง

(1) ทางอากาศ

ท่าอากาศยานนครราชสีมา ตั้งอยู่ที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา

(2) ทางรถยนต์

ทางหลวงพิเศษ

Thai Motorway-t6.svg ทางหลวงพิเศษหมายเลข 6 หรือ ถนนมอเตอร์เวย์บางปะอิน – สระบุรี - นครราชสีมา (เปิดให้บริการในปี 2563) ในเขตจังหวัดนครราชสีมา เริ่มจาก กลางดง - ปากช่อง - คลองไผ่ - สีคิ้ว - สูงเนิน - ขามทะเลสอ - โคกกรวด - นครราชสีมา

(3) รถโดยสารประจำทาง

เดินทางจากกรุงเทพฯ

มีรถโดยสารธรรมดา และ รถปรับอากาศชั้น 1 ชั้น 2 และรถตู้ปรับอากาศ สาย 21 (กรุงเทพฯ - นครราชสีมา) วิ่งให้บริการจาก สถานีขนส่งหมอชิต 2 กรุงเทพฯ มายังจังหวัดนครราชสีมา ทุกวัน ตลอด 24 ชั่วโมง นอกจากนี้ ยังสามารถที่จะเลือกเดินทางโดยรถโดยสารประจำทางจากกรุงเทพฯ ปลายทาง จังหวัดต่าง ๆ ในภาคอีสานที่ผ่านจังหวัดนครราชสีมาได้เช่นกัน

เดินทางภายในจังหวัด

การเดินทางภายในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียง มีขนส่งสาธารณะให้บริการดังนี้คือ

- รถโดยสารประจำทางหมวด 1 และหมวด 4 (รถสองแถว) วิ่งบริการภายในเขตเทศบาล และ บริเวณใกล้เคียง รถโดยสารหมวด 1 แบ่งออกเป็น 21 สาย วิ่งบริการภายในเขตเทศบาลและพื้นที่ใกล้เคียงไปตามเส้นทางต่าง ๆ

- รถจักรยานยนต์รับจ้าง, รถสามล้อเครื่อง และรถสามล้อ วิ่งให้บริการ ผู้โดยสารภายในเขตตัวเมือง

- รถแท็กซี่มิเตอร์ (Taxi Meter) เปิดให้บริการในช่วงการแข่งขันกีฬา ซีเกมส์ครั้งที่ 24 เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2550 เป็นจังหวัดแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจุดจอดรถแท็กซี่ อยู่ที่สถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 2 สถานีรถไฟนครราชสีมา สถานีรถไฟชุมทางจิระ ศูนย์การค้าเดอะมอลล์ นครราชสีมา เซ็นทรัลพลาซา นครราชสีมา เทอร์มินอล 21 โคราช และสถานบันเทิง นอกจากนี้ยังสามารถ เรียกใช้บริการโดยโทรศัพท์เลขหมายด่วนหรือเรียกผ่านแอปพลิเคชัน ปัจจุบันมีรถให้บริการทั้งสิ้นจำนวน มากกว่า 70 คัน

ถ้าต้องการเดินทางไปต่างอำเภอ จะมีรถโดยสารประจำทางหมวด 4 ให้บริการไปยังอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดนครราชสีมา หลายสายด้วยกัน สามารถขึ้นรถได้ที่สถานีขนส่งแห่งที่ 1 ถนนบูรินทร์ มีทั้งประเภทรถสองแถว และ รถบัสโดยสารประจำทางให้บริการ จะมีรถโดยสารไป อำเภอปักธงชัย อำเภอประทาย อำเภอด่านขุนทด อำเภอปากช่อง อำเภอสูงเนิน สำหรับสถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ 2 นั้น จะมีรถโดยสาร ไปเฉพาะ อำเภอพิมาย อำเภอห้วยแถลง และ ตำบลด่านเกวียน,อำเภอโชคชัย

(4) รถไฟ

สถานีรถไฟนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา มีรถไฟสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือกรุงเทพ – อุบลราชธานีและ กรุงเทพ – หนองคายทั้งขบวนรถด่วนพิเศษ รถด่วน รถเร็วและรถธรรมดาวิ่งให้บริการจากสถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) ผ่านจังหวัดนครราชสีมาทุกวัน นอกจากนี้ยังมีขบวนรถท้องถิ่นวิ่งให้บริการระหว่างสถานีรถไฟ นครราชสีมาไปยังสถานีรถไฟจังหวัดอื่น ๆ เช่น สุรินทร์ อุบลราชธานี อุดรธานี หนองคาย และอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีอีกด้วย

สถานีรถไฟนครราชสีมาสร้างขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เป็นสถานีรถไฟที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดนครราชสีมาและในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นสถานีรถไฟชั้น 1 ตั้งอยู่ที่ถนนมุขมนตรี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อยู่ห่างจากสถานีรถไฟกรุงเทพ เป็นระยะทาง 264 กิโลเมตร

(5) รถไฟความเร็วสูง

โครงการรถไฟความเร็วสูงสายตะวันออกเฉียงเหนือ ช่วงที่ 1 กรุงเทพ (บางซื่อ) – นครราชสีมา (เริ่ม ก่อสร้าง 21 ธันวาคม 2560) คาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้ในปี พ.ศ. 2564 โดยมี สถานีรถไฟความเร็วสูงปากช่อง และสถานีรถไฟความเร็วสูงนครราชสีมา

1.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด Gross Provincial Product: GPP

จังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2560 ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 274,898 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่มีมูลค่า 263,578 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.29 สูงเป็นลำดับที่ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสูงเป็นลำดับที่ 12 ของประเทศ (จังหวัดระยอง มีมูลค่าสูงเป็นลำดับที่ 1 ของประเทศ ที่มีมูลค่า 5,022,216 ล้านบาท) อัตราการขยายตัว ร้อยละ 4.5 จากปีก่อน

โครงสร้างของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ของจังหวัดนครราชสีมา ณ ปี พ.ศ.2560 สรุปได้ ดังนี้

1) ภาคการเกษตรมีมูลค่า 37,961 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มีมูลค่า 39,400 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.65 เป็นผลมาจากเกษตรกรปรับเปลี่ยนอาชีพไปทำงานภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น รวมทั้งราคาผลผลิตตกต่ำ

2) ภาคนอกการเกษตร มีมูลค่า 236,938 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 222,572 ล้านบาท สาขาที่มีมูลค่าสูงสุด คือ สาขาอุตสาหกรรมมีมูลค่า 81,342 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 72,962 ล้านบาท เป็นผลมาจากเพิ่มจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและเงินทุนเพิ่มขึ้น รองลงมา คือ สาขาการขนส่งและขายปลีก ๆ มีมูลค่า 39,425 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่มีมูลค่า 36,837 ล้านบาท เป็นผลมาจากการขยายตัวของห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ในพื้นที่

จังหวัดนครราชสีมา มีรายได้ต่อหัวต่อปี (GPP per capita) ในปี พ.ศ. 2560 เท่ากับ 110,301 บาท เป็นลำดับที่ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นลำดับที่ 34 ของประเทศ เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ที่เท่ากับ 104,975 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.07

2. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ

2.1 ครุว์เรือนเกษตรกรรมและแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดนครราชสีมา

ตารางแสดงจำนวนครุว์เรือนเกษตรกรรมและจำนวนแรงงานภาคเกษตรของจังหวัดนครราชสีมา

อำเภอ	จำนวนครุว์เรือน	จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรรม	ร้อยละจำนวนครุว์เรือนเกษตร/ครุว์เรือนทั้งหมด	จำนวนแรงงานภาคเกษตร (ราย)
เมืองนครราชสีมา	229,351	10,306	4.49	22,335
ครบุรี	35,684	10,884	30.50	40,246
เภอเสิงสาง	21,417	6,989	32.63	44,826
คง	44,402	13,402	30.18	68,740
บ้านเหลื่อม	15,190	3,274	21.55	3,859
จักราช	40,352	9,970	24.70	33,118
โชคชัย	65,104	8,882	13.64	18,401
ด่านขุนทด	81,824	19,152	23.40	77,053
โนนไทย	42,998	11,821	27.49	14,873
โนนสูง	73,168	18,577	25.38	45,858
ขามสะแกแสง	25,276	6,575	26.01	13,583
บัวใหญ่	50,472	12,167	24.10	41,322
ประทาย	42,978	12,718	29.59	18,738
ปักธงชัย	81,626	13,360	16.36	78,200
พิมาย	80,532	17,444	21.66	50,115
ห้วยแถลง	41,866	11,170	26.68	11,126
ชุมพวง	46,150	12,941	28.04	15,901
สูงเนิน	70,766	7,670	10.83	25,753
ขามทะเลสอ	60,368	3,348	5.54	17,224
สีคิ้ว	48,331	8,439	17.46	36,216
ปากช่อง	207,216	7,582	3.65	19,216
หนองบุญมาก	17,830	7,570	42.45	35,893
แก้งสนามนาง	10,541	5,629	53.86	19,248
โนนแดง	8,376	3,876	46.27	15,868

วังน้ำเขียว	200,75	3,559	17.72	12,768
เทพารักษ์	8,075	3,909	48.40	14,689
เมืองยาง	14,922	5,953	39.89	15,096
พระทองคำ	26,200	6,411	24.46	8,578
ลำทะเมนชัย	18,104	5,127	28.31	18,732
บัวลาย	13,966	4,037	28.90	12,706
สีดา	14,036	4,333	30.87	15,400
เฉลิมพระเกียรติ	22,140	4,028	18.19	14,181
รวม	1,559,261	281,103	46.42	879,862

2.2 การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร								รวมพื้นที่ทำ การเกษตร	
		ที่นา		ไม้ผล/ไม้ยืนต้น		พืชไร่/พืชผัก/ไม้ดอก		เกษตรอื่น ๆ			
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ พื้นที่ ทั้งหมด
เมือง	478,344	85,382	17.85	993	0.21	3,520	0.74	17,057	3.57	178,144.22	37.24
นครบุรี	1,049,225	95,730	9.12	7,156	0.68	3,925	0.37	24,566	2.34	458,924.39	43.74
เสิงสาง	633,938	42,104	6.64	7,510	1.18	5,073	0.80	37,378	5.90	289,963.86	45.74
คง	417,072	242,518	58.15	12,013	2.88	121	0.03	65,456	15.69	348,816.75	83.63
บ้านหล่ม	136,797	45,247	33.08	1,550	1.13	-	-	2,251	1.65	97,327	71.15
จักราช	340,475	102,029	29.97	3,867	1.014	1,292	0.38	8,916	2.62	240,757.61	70.71
โชคชัย	265,256	102,000	38.45	3,429	1.29	356	0.13	8,206	3.09	191,843	72.32
ด่านขุนทด	876,804	191,990	21.90	10,702	1.22	17,069	1.95	20,444	2.33	698,076	79.62
โนนไทย	333,525	156,446	46.91	9,342	2.80	105	0.03	4,851	1.45	277,068	83.07
โนนสูง	444,463	82,732	18.61	3,776	0.85	1,315	0.30	2,035	0.46	316,907	71.30
อขามสะแกแสง	202,710	82,732	40.81	7,604	3.75	4,898	2.42	3,673	1.81	125,741.96	62.03
บัวใหญ่	254,781	187,222	73.48	4,390	1.72	273	0.11	5,685	2.23	220,321.35	86.47
ประทาย	368,840	242,115	65.64	7,038	1.91	292	0.08	31,248	8.47	281,922	76.43
ปักธงชัย	843,800	129,701	15.37	10,788	1.28	397	0.05	167,825	19.89	434,868	51.54
พิมาย	541,749	277,500	51.22	19,693	3.64	325	0.06	9,134	1.69	403,291	74.44
ห้วยแถลง	318,763	154,999	48.63	5,988	1.88	354	0.11	8,215	2.58	243,071.75	76.25
ชุมพวง	341,556	216,295	63.33	24,382	7.14	1,008	0.30	14,770	4.32	316,770	92.74
สูงเนิน	480,313	73,247	15.25	11,344	2.36	799	0.17	13,564	2.82	349,857	72.84
ขามทะเลสอ	134,625	40,061	29.76	3,939	2.93	435	0.32	3,702	2.75	116,645.57	86.64

สีคิ้ว	765,625	97,591	12.75	24,271	3.17	3,083	0.40	57,804	7.55	550,810	71.94
ปากช่อง	1,111,956	3,178	0.29	68,320	6.14	11,058	0.99	85,057	7.65	605,848.28	54.48
หนองบุญ มาก	396,030	69,679	18.88	6,495	1.76	821	0.22	7,180	1.95	316,820.00	85.85
แก่งสนาม นาง	192,500	76,869	39.93	1,396	0.73	185	0.10	2,516	1.31	168,781	87.68
โนนแดง	119,284	69,115	57.94	1,381	1.16	60	0.05	2,574	2.16	74,025	62.06
วังน้ำเขียว	674,375	11,902	1.76	14,094	2.09	1,824	0.27	92,008	13.64	185,529.50	39.03
เทพารักษ์	239,900	28,100	11.71	860	0.36	2,645	1.10	4,284	1.79	124,450.51	77.34
เมืองยาง	159,702	115,786	72.50	2,366	1.48	-	-	5,836	3.65	185,092	77.93
พระทองคำ	199,144	83,673	42.04	3,466	1.74	1,719	0.86	6,964	3.50	142,542.80	92.94
ลำทะเมนชัย	166,297	68,250	41.04	12,729	7.65	-	-	2,816	1.69	64,025.03	85.72
บัวลาย	80,094	53,578	66.89	478	0.60	24	0.03	6,794	8.48	64,025.03	79.94
สีดา	98,100	73,675	75.10	300	0.31	-	-	4,380	4.46	78,597.37	80.12
เฉลิมพระ เกียรติ	169,688	32,448	24.10	19,249	11.34	1,638	0.97	14,176	8.35	108,404.55	63.88
รวม	12,808,728	3,564,757	27.83	310,909	2.43	64,614	0.50	741,361	5.79	8,458,427	66.04

2.3 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ชลประทาน จำนวน 772,858 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 8.67 ของพื้นที่
การเกษตร

ตารางแสดงพื้นที่ชลประทานจังหวัดนครราชสีมา

โครงการฯ	แหล่งน้ำ	จังหวัด	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)
โครงการฯ ในเขตจังหวัดนครราชสีมา			772,858
1)คบ.นครราชสีมา		นครราชสีมา	83,115
2)คบ.ลำตะคอง	อ่างฯลำตะคอง	นครราชสีมา	154,195
3)คบ.ทุ่งสัมฤทธิ์	แม่น้ำมูล	นครราชสีมา	254,133
4)คบ.มูลกลาง(ฝายชุมพวง,ฝายยางนางโท,ฝายยางขามใต้)			16,381
-ฝายชุมพวง	แม่น้ำมูล	นครราชสีมา	
5) คบ.ลำพระเพลิง			
-อ่างฯลำพระเพลิง	อ่างฯลำพระเพลิง	นครราชสีมา	75,524
-อ่างฯลำสำลาย	อ่างฯลำสำลาย	นครราชสีมา	19,689
-อ่างฯลำเชียงสา	อ่างฯลำเชียงสา	นครราชสีมา	3,000
6) คบ.มูลบน	อ่างฯมูลบน	นครราชสีมา	45,798
7) คบ.ลำแจะ	อ่างฯลำแจะ	นครราชสีมา	98,467
8)คบ.ลำปลายมาศ			
-อ่างฯลำปลายมาศ	อ่างฯลำปลายมาศ	นครราชสีมา	18,600
-อ่างฯห้วยเตย	อ่างฯห้วยเตย	นครราชสีมา	3,956

2.4 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด

2.4.1 ด้านพืช ปี 2562

ที่	ชนิดพืช	ครัวเรือน เกษตรกร	พท.ปลูก (ไร่)	พท.เสียหาย (ไร่)	พท.เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิต รวม (ตัน)
1	ข้าวนาปี	245,224	3,564,757	1,431,973	2,132,784	408	870,176
2	มันสำปะหลัง	73,150	1,439,075	71,181	1,367,894	3,954	5,408,653
3	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	33,316	718,094	224,321	493,773	830	409,832
4	อ้อยโรงงาน	24,965	693,121	40,911	652,210	11,730	7,650,423
5	ยางพารา	2,174	82,117	0	49,124	194	9,530

2.4.2 ด้านการปศุสัตว์ ปี 2562

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	จำนวนสัตว์ (ตัว)	ข้อมูลการผลิต		ราคาเฉลี่ย (บาท/ หน่วย)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
			จำนวน	หน่วยนับ		
โคเนื้อ	40,209	347,943	347,943	ตัว	88.64	3,925.35
กระบือ	8,326	55,634	55,634	ตัว	70.26	791.83
ไก่	154,507	38,143,657	38,143,657	ตัว	35.97	1,060,429.72
สุกร	320,800	152,005	152,005	ตัว	65.32	2,327.08
เป็ด	15076	1,033,048	1,033,048	ตัว	25	41,321.92
แพะ	1,516	50,219	50,219	ตัว	120	418.49
แกะ	64	1,543	1,543	ตัว	125.00	12.34

2.4.3 ด้านการประมงของจังหวัด

ชนิดสัตว์	จำนวน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง		ผลผลิต (กิโลกรัม)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าผลผลิต (บาท)
		จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนบ่อ (บ่อ)			
ปลานิล	11,112	14,588	16,457	7,761,180	52	404,909,430
ปลาดุก	3,170	3,528	4,793	3,287,000	39	127,919,000
ปลาตะเพียน	236	161	828	1,635,560	76	125,123,950
ปลาช่อน	1,209	1,302	1,613	646,620	45	28,969,970
ปลาหมอไทย	148	149	201	26,340	85	2,252,850
ปลาหมอเทศ	26	23	43	23,310	75	1,755,600
ปลาไน	68	71	91	16,810	41	682,700
ปลาสร้อย	33	55	53	13,190	40	527,270
อื่น ๆ	67	79	117	4,770	74	388,400

2.4.4 ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

1) กาแฟดงมะไฟ เป็นกาแฟอาราบิก้าที่ปลูกบนภูเขาที่ระดับความสูงตั้งแต่ 400-700 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล ในพื้นที่หมู่บ้านดงมะไฟ ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จ.นครราชสีมา ด้วยกรรมวิธีการผลิตมาตรฐานเป็นกาแฟสารและกาแฟคั่ว-บด

2) ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์ มีพื้นที่ปลูกบนพื้นที่ทุ่งสัมฤทธิ์ประมาณ 2 ล้านไร่ จำนวน 14 อำเภอ 113 เป็นข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวหอมมะลิพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 ปลูกในฤดูนาปี

3) ไวน์เขาใหญ่ เป็นไวน์ที่ทำจากการหมักน้ำองุ่นสดสายพันธุ์ *vitis vinifera* ที่ปลูก เก็บเกี่ยวและผ่านกระบวนการทำไวน์ตามมาตรฐานที่กำหนด ในขอบเขตพื้นที่แหล่งภูมิศาสตร์ไวน์เขาใหญ่ในอำเภอปากช่องและอำเภอวังน้ำเขียว ของจังหวัดนครราชสีมา เป็นไวน์ลักษณะใส ไม่มีความขุ่น มีสี กลิ่น สัมผัสในปากและรสชาติ ที่แสดงถึงลักษณะของพันธุ์องุ่น

4) กาแฟวังน้ำเขียว เป็นกาแฟอาราบิก้า สายพันธุ์คาติมอร์ f-7 และโรบัสต้า (Robusta) พันธุ์ชุมพร 2 ที่ปลูกระดับความสูง ตั้งแต่ 400-600 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล ในพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พื้นที่ปลูกทั้ง 2 สายพันธุ์รวม 300 ไร่ ด้วยกรรมวิธีผลิตมาตรฐานเป็นกาแฟสาร และกาแฟคั่ว-บด

5) เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน เป็นของใช้ในครัวเรือน ของประดับตกแต่ง ฯลฯ โดยดินที่นำมาปั้นเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน เรียกว่า ดินด่านเกวียน ซึ่งทำการขุดจากแหล่งดินภายในพื้นที่ อ.โชคชัย จ.นครราชสีมา มีความเหนียวมาก สามารถขึ้นรูปทรงต่าง ๆ ได้ดี มีปริมาณแร่เหล็กในเนื้อดินค่อนข้างสูง ทำให้เมื่อทำการเผาเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนจะมีเสียงดังกังวาน มีจุดสุกตัวสูงถึง 1,200 – 1,300 องศาเซลเซียส

6) ผ้าไหมคิมมะฮู กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรคิมมะฮู – สวนหม่อน ที่อยู่ 62/1 หมู่ 3 ตำบลหนองหัว อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา มีการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม ทอผ้าไหมลวดลายต่าง ๆ การทอผ้าของหมู่บ้านนี้ถือเป็นอัตลักษณ์อย่างหนึ่งของชาวบ้านคิมมะฮู

7) มะขามเทศเพชรโนนไทย มีพื้นที่ปลูกทั้งหมดในอำเภอโนนไทย จำนวน 1,610 ไร่ เกษตรกร 221ราย ปลูกในลักษณะสภาพดินเค็ม โดยมีรสชาติที่หวานมัน เนื้อนุ่ม ฝักอวบใหญ่ เป็นคุณลักษณะเด่น แตกต่างจากพันธุ์เดิมที่นำมาปลูก เป็นที่นิยมและเผยแพร่อย่างรวดเร็วเป็นที่ต้องการของตลาด ทำให้มีการส่งออกขายทั้งใน และต่างอำเภอ โดยราคาผลผลิตขายหน้าสวนมะขามเทศเฉลี่ยกิโลกรัมละ 60 – 80 บาท

2.4.5 ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

ตารางแสดงข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตร

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	พื้นที่	จำนวนปริมาณผลผลิต (ตัน)
GAP		
ข้าว	50,319 ไร่	17,611.67
พืชผัก	502 แปลง	2,851.30
กล้วย	124 แปลง	3,382.79
กระท้อน	1 แปลง	15
แก้วมังกร	4 แปลง	88.50

เงาะ	1 แปลง	2
ขนุน	26 แปลง	417.25
ชมพู่	1 แปลง	3
ทับทิม	1 แปลง	2
ทุเรียน	5 แปลง	89.20
น้อยหน่า	56 แปลง	2,426
ฝรั่ง	14 แปลง	294.10
พุทรา	7 แปลง	40
มะขาม	3 แปลง	216
มะขามเทศ	94 แปลง	980.94
มะเดื่อฝรั่ง	5 แปลง	9.10
มะนาว	11 แปลง	140.80
มะพร้าว	1 แปลง	6
มะม่วง	105 แปลง	1,326.30
มะยงชิด	2 แปลง	7
ส้มโอ	2 แปลง	3.10
หมาก	5 แปลง	12
เสาวรส	3 แปลง	31.55
หม่อน	5 แปลง	12.20
ละมุด	1 แปลง	12
ลำไย	1 แปลง	2
ลิ้นจี่	2 แปลง	20.20
กาแฟ	26 แปลง	42.34
ข้าวโพด	16 แปลง	115
พริก	114 แปลง	394.35
ตระกูลแตง	56 แปลง	987.99
ตระกูลถั่ว	7 แปลง	7.15
ตระกูลมะเขือ	64 แปลง	157.80
ต้นอ่อนพืช	3 แปลง	1.93
เห็ด	61 แปลง	508.01
ผักไฮโดรโปนิคส์	44 แปลง	1,108.63
อ้อย	6 แปลง	720
มะละกอ	5 แปลง	41.30
ไผ่	2 แปลง	8
ตระกูลมัน	12 แปลง	439.05
เกษตรอินทรีย์		
ข้าว	7,987 ไร่	3,153.88
พืชผัก	11 แปลง	35.17

พืชผสมผสาน	12 แปลง	308.62
พืชสมุนไพร	2 แปลง	13
ไม้ผล	1 แปลง	6.55
เห็ด	3 แปลง	28.40
พืชไร่ (อ้อย)	1 แปลง	170
พืชผักผสมผสาน	74 แปลง	438.71
อื่นๆ		

2.4.6 สินค้า OTOP ของจังหวัด

ตารางแสดงสินค้า OTOP 10 อันดับแรกของจังหวัดนครราชสีมา

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุดิบ
1. กุนเชียง หมูหยอง	ปิ้งหิ้งเซียง อ.เมือง นครราชสีมา	เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร ในจังหวัดนครราชสีมา
2. หมี่โคราช	หมี่โคราชตรา 5 ดาว อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตเส้นหมี่ในจังหวัดนครราชสีมา
3. ยาหม่องสมุนไพรวังวาน	วังน้ำเขียวฟาร์มอินเตอร์	ผู้ปลูกสมุนไพรในอำเภอวังน้ำเขียว
4. ผ้าไหมมัดหมี่	กลุ่มไหมทองสุรนารี อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตเส้นไหมในจังหวัดนครราชสีมา
5. ผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าไหม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชน แม่บ้านเกษตรกรคิมมะอู สวนหม่อน อ.บัวลาย	ผู้ผลิตเส้นไหมในจังหวัดนครราชสีมา
6. ผ้าไหมสีธรรมชาติ	บริษัทเมืองย่าซิลเค้น อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตเส้นไหมในจังหวัดนครราชสีมา
7. เครื่องปั้นดินเผา	กลุ่มมดแดงดินเผา อ.โชคชัย	ดินในตำบลด่านเกวียน อ.โชคชัย
8. เสื้อผ้าแปรรูปจาก ผ้าขาวม้า	กลุ่มผ้าไทยลายโสร่ง อ.ขามสะแกแสง	ผู้ผลิตผ้าขาวม้าในจังหวัดนครราชสีมา
9. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก ผ้าขาวม้า	ภาษามาผ้าไทย อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตผ้าขาวม้าในจังหวัดนครราชสีมา
10. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจาก เสื่อกก	กลุ่มทอเสื่อกกบ้านลำ พะเนียง อ.โนนแก่ง	ใช้วัตถุดิบจากชุมชน

2.4.7 การเพาะปลูกและผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ตารางข้อมูลการเพาะปลูกและร้อยละผลผลิตเกี่ยวเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัด

ชนิดพืช	ปริมาณ (ตัน)	ปริมาณการผลิตรายเดือน (ร้อยละ)											รวม	
		ต.ค.- 61	พ.ย. 61	ธ.ค. 61	ม.ค. 62	ก.พ. 62	มี.ค. 62	เม.ย. 62	พ.ค. 62	มิ.ย. 62	ก.ค.- 62	ส.ค.- 62		ก.ย.- 62
มัน สำปะหลัง	5,325,641	7.18	10.04	15.38	14.07	19.95	14.80	4.45	2.19	1.92	4.12	3.40	2.50	100

ชนิดพืช	ปริมาณ (ตัน)	ปริมาณการผลิตรายเดือน (ร้อยละ)						รวม
		ก.พ. 62	มี.ค. 62	เม.ย. 62	พ.ค. 62	มิ.ย. 62	ก.ค. 62	
ข้าวนาปรัง	81,374	1.87	6.81	17.71	48.30	23.65	1.66	100.

ชนิดพืช	ปริมาณ (ตัน)	ปริมาณการผลิตรายเดือน (ร้อยละ)						รวม
		ส.ค. 62	ก.ย. 62	ต.ค. 62	พ.ย. 62	ธ.ค. 63	ม.ค. 63	
ข้าวนาปี	1,008,611		0.13	1.22	85.42	12.96	0.27	100.

ชนิดพืช	ปริมาณ (ตัน)	ปริมาณการผลิตรายเดือน (ร้อยละ)												รวม
		มิ.ย. 61	ก.ค. 61	ส.ค. 61	ก.ย. 61	ต.ค. 61	พ.ย. 61	ธ.ค. 61	ม.ค. 61	ก.พ. 62	มี.ค. 62	เม.ย. 62	พ.ค. 62	
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น 1	520,004		0.55	1.70	0.55	7.69	47.37	28.09	14.05					100
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่นที่ 2											17.8	69.04	13.16	100

2.5 สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

2.5.1 ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ตารางแสดงประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก ปี 2562

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์ภาคการเกษตร	122	309,934
สหกรณ์นอกภาคการเกษตร	56	124,426
รวม	178	434,360

2.5.2 กลุ่มเกษตรกรจังหวัดนครราชสีมา

ตารางแสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรจังหวัด ปี 2562

อำเภอ	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
แก้งสนามนาง	2	370	6	90	4	40	62	1,378
ขามทะเลสอ	2	307	8	120	4	40	34	380
ขามสะแกแสง	3	195	3	45	2	20	90	1,403
คง	9	596	28	420	12	120	166	2,200
ครบุรี	14	1,148	2	30	5	50	69	1,085
จักราช	1	248	11	165	6	60	83	1,644
เฉลิมพระเกียรติ	2	34	7	105	8	80	43	1,207
ชุมพวง	4	337	15	225	4	40	65	2,049
โชคชัย	8	603	12	180	6	60	48	881

ด้านขุนทด	15	1,443	2	30	8	80	96	2,054
เทพารักษ์	2	186	6	90	8	80	104	2,020
โนนแดง	2	117	4	60	2	20	77	1,616
โนนไทย	1	57	10	150	2	20	81	1,629
โนนสูง	4	306	9	135	5	50	54	1,330
บัวลาย	5	519	15	225	2	20	77	1,707
บัวใหญ่	8	1,076	1	15	1	10	50	1,307
บ้านเหลื่อม	7	999	10	150	1	10	45	932
ประทาย	6	601	18	270	2	20	79	1,528
ปักธงชัย	6	805	17	255	6	60	84	1,163
ปากช่อง	5	199	13	195	14	140	75	1,253
พระทองคำ	7	1,247	7	105	10	100	48	637
พิมาย	15	1,992	7	105	2	20	74	1,644
เมืองนครราชสีมา	6	371	4	60	1	10	70	1,338
เมืองยาง	1	-	7	105	7	70	15	258
ลำทะเมนชัย	-	-	4	60	8	80	67	1,412
วังน้ำเขียว	1	50	1	15	5	50	52	892
สีคิ้ว	6	521	3	45	8	80	88	1,321
สีดา	5	830	1	15	1	10	71	1,665
สูงเนิน	8	595	12	180	6	60	107	2,281
เสิงสาง	8	196	3	45	1	10	60	1,325
หนองบุญมาก	3	35	12	180	9	90	79	1,605
ห้วยแถลง	9	1,676	13	195	8	80	119	2,473
รวม	175	16,759	271	4,065	168	1,680	2,332	45,617

2.6 ข้อมูลจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

ตารางแสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตรกรของจังหวัด

อำเภอ	ด้านอาสาสมัครเกษตรกร														หมายเหตุ
	เกษตรกรและสหกรณ์	ฝนหลวง	บัญชี	ประมง	ปศุสัตว์	หมอดิน	เกษตรกรหมู่บ้าน	สหกรณ์	ชลประทาน	เศรษฐกิจการเกษตร	ปฏิรูปที่ดิน	ขบวนการชนาน้ำ	ยางพารา	อื่นๆ	
แก่งสนามนาง	-	1	6	-	56	59	56	3	3	1	-	1	-	-	
ขามทะเลสอ	-	-	10	-	23	51	46	25	2	1	-	1	-	-	
ขามสะแกแสง	-	6	6	-	95	79	72	-	-	1	-	1	-	-	
คง	-	6	12	-	224	166	156	2	-	1	25	1	-	-	
ครบุรี	-	1	17	25	167	164	153	5	19	1	24	1	30	-	
จักราช	-	9	7	-	113	117	109	13	-	1	-	1	-	-	
เฉลิมพระเกียรติ	-	-	9	-	63	66	61	1	1	1	-	1	-	-	
ชุมพวง	-	14	5	-	158	142	133	-	4	1	-	1	-	-	
โชคชัย	-	2	7	-	147	145	132	-	21	1	-	1	-	-	
ด้านขุนทด	-	-	20	32	215	236	188	9	3	1	-	1	-	-	

เทพารักษ์	-	-	9	-	109	65	59	-	-	1	-	1	-	-
โนนแดง	-	5	10	-	81	70	66	3	-	1	-	1	-	-
โนนไทย	-	2	16	23	147	141	136	-	16	1	-	1	-	-
โนนสูง	-	8	25	21	313	210	213	1	7	1	-	1	-	-
บัวลาย	-	-	9	-	42	47	45	16	-	1	-	1	-	-
บัวใหญ่	-	4	18	28	122	136	127	1	-	1	-	1	-	-
บ้านเหลื่อม	-	1	6	28	61	41	34	2	-	1	-	1	-	-
ประทาย	-	9	13	-	154	158	150	2	-	1	-	1	-	-
ปักธงชัย	-	-	13	29	303	224	214	-	14	1	-	1	-	-
ปากช่อง	-	6	14	29	239	228	219	8	-	1	-	1	-	-
พระทองคำ	-	1	8	-	95	79	75	2	-	1	-	1	-	-
พิมาย	-	8	25	31	230	228	212	2	52	1	-	1	-	-
เมืองนครราชสีมา	-	3	12	34	102	256	233	5	8	1	-	1	-	-
เมืองยาง	-	-	6	-	48	51	46	-	-	1	-	1	-	-
ลำทะเมนชัย	-	-	4	-	59	62	59	-	-	1	-	1	-	-
วังน้ำเขียว	-	-	5	-	78	87	83	1	-	1	-	1	-	-
สีคิ้ว	-	-	11	-	175	179	164	9	8	1	-	1	-	-
สีดา	-	2	9	-	52	55	53	3	-	1	-	1	-	-
สูงเนิน	-	1	9	-	158	139	127	6	8	1	-	1	-	-
เสิงสาง	-	1	10	-	69	88	87	-	3	1	-	1	-	-
หนองบุญมาก	-	4	12	-	134	113	104	5	-	1	-	1	-	-
ห้วยแถลง	-	1	12	26	270	128	120	-	-	1	-	1	-	-
รวม	-	95	355	306	4,302	4,010	3,732	103	169	32	49	32	30	-

2.7 จำนวนราษฎรชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดย
ยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ข้อมูลปัจจุบัน ถ้ามี)

ตารางแสดงจำนวนราษฎรชาวบ้านแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน (ราย)
ชุมพวง	1

บทที่ 3 ไก่เนื้อ

1. ความสำคัญ

“ไก่” นับเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยการผลิตไก่เนื้อของไทยมีอัตราเติบโตอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณความต้องการบริโภคไก่ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากมีการขยายตลาดส่งออกเป็นหลัก ประกอบกับการเติบโตของตลาดในประเทศ และต้นทุนการผลิตที่ลดต่ำลงตามราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์ “ไก่เนื้อ” หรือ “ไก่กระทอง” เป็นสายพันธุ์ไก่เชิงพาณิชย์ ที่เน้นผลิตในปริมาณมาก เพื่อให้ได้ผลกำไรสูงสุด แต่มีต้นทุนต่ำสุด ไก่เนื้อส่วนใหญ่ถูกนำเข้าสายพันธุ์มาจากบริษัทเอกชนผู้จำหน่ายสายพันธุ์สัตว์ในซีกโลกตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา ฯลฯ ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาสายพันธุ์ไก่เนื้อที่โตเร็ว กินอาหารได้มาก ใช้ระยะเวลาการเลี้ยงสั้นเพียงไม่กี่สัปดาห์ก็จับไก่ออกขายได้แล้ว ราคาไก่เนื้อไม่สูงนัก ผู้เลี้ยงก็อยู่ได้ เพราะต้นทุนการผลิตต่ำ

ปัจจุบัน ไก่เนื้อ 1 ตัว ระยะเวลาการเลี้ยง 30-35 วัน เลี้ยงด้วยอาหารไก่กระทองอย่างเต็มที่ เมื่อครบกำหนดสามารถจับไก่ออกขาย จะได้น้ำหนักตัวเฉลี่ยตัวละประมาณ 1.8-2 กก. โดยอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อ (FCR) จะอยู่ที่ประมาณ 1.65-1.8 กก. เนื่องจาก ไก่เนื้อที่นำมาปรุงอาหาร ยังเติบโตได้ไม่เต็มที่ เนื้อหนังยังอ่อนนุ่ม และเลี้ยงขังในโรงเรือนแบบปิด โดยไม่มีการออกกำลังกาย ไก่เนื้อส่วนใหญ่จึงมีปริมาณไขมันสูงตามไปด้วย รสชาติไม่ค่อยอร่อยนัก

ผลผลิตไก่เนื้อส่วนใหญ่กว่าร้อยละ 90 มาจากผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ดำเนินธุรกิจครบวงจร ส่วนร้อยละ 10 เป็นผลผลิตจากฟาร์มเลี้ยงไก่ของเกษตรกรรายย่อย และจากการปรับปรุงโครงสร้างการผลิตไปสู่ระบบฟาร์มที่มีการควบคุมดูแลตามมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมาตรการคุมเข้มเพื่อป้องกันโรคระบาดในฟาร์มเลี้ยงไก่ หลังเกิดวิกฤตโรคหวัดนกในปี 2547 ส่งผลให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตไก่เนื้อเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก โดยไม่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกในปัจจุบัน ทุกวันนี้อุตสาหกรรมเลี้ยงไก่เนื้อ ส่วนใหญ่ ใช้เงินลงทุนสูง อยู่ในความดูแลของบริษัทเอกชนขนาดใหญ่ เพียงไม่กี่ราย ทั้งบริษัทจะโดยส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงไก่เนื้อ ใน “ระบบเกษตรกรพันธสัญญา” หรือ “Contract Farming” โดยจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ ยาสัตว์ของบริษัทมาใช้ในฟาร์มเกษตรกร เมื่อครบกำหนดจะรับซื้อผลผลิตคืนในราคาประกัน เกษตรกรที่ทำเกษตรกรพันธสัญญาส่วนใหญ่มีรายได้ดีกว่าเดิม และไม่มีความเสี่ยงทางด้านตลาดเพราะมีตลาดรองรับซื้อผลผลิตแน่นอน สามารถขายได้ในราคาที่ชัดเจน นอกจากนี้ บริษัทยัง

ช่วยสนับสนุนข้อมูล ข่าวสารการตลาด เพิ่มพูนเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อในระบบเกษตรพันธสัญญาสามารถปรับตัวสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์และการผันผวนของราคาและผลผลิตภาคเกษตร

2. สถานการณ์ไก่เนื้อในประเทศไทย

2.1 ด้านการผลิต

ปี 2558 – 2562 การผลิตไก่เนื้อของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5.66 ต่อปี โดยในปี 2562 มีการผลิตไก่เนื้อ 1,684.26 ล้านตัว หรือ 2.49 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1,594.47 ล้านตัว หรือ 2.36 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 5.63 เนื่องจากมีการขยายการผลิตเพื่อตอบสนองต่อความต้องการบริโภคและการส่งออกที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการผลิตไก่เนื้อของไทยมีการจัดการฟาร์มที่ได้มาตรฐาน และมีระบบการผลิตปลอดภัย เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2.2 ด้านการตลาด

1) ความต้องการบริโภค

ปี 2558 – 2562 การบริโภคเนื้อไก่ของไทยเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 6.34 ต่อปี โดยปี 2562 มีปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ 1.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 1.52 ล้านตัน ของปี 2561 ร้อยละ 4.75 โดยปริมาณการบริโภคมีสัดส่วนร้อยละ 63.84 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด

2) การส่งออก

ปี 2558 – 2562 ปริมาณการส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 9.81 ต่อปี โดยในปี 2562 ไทยส่งออกเนื้อไก่รวมปริมาณ 900,000 ตัน มูลค่า 105,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 839,428 ตัน มูลค่า 100,389 ล้านบาท ของปี 2561 ร้อยละ 7.22 และร้อยละ 5.09 ตามลำดับ เนื่องจากความต้องการบริโภคของประเทศคู่ค้าที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ทั้งตลาดญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป ซึ่งถือเป็นตลาดส่งออกหลักของไทย โดยตลาดส่งออกเนื้อไก่และผลิตภัณฑ์ที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 46.38) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 26.68) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 9.51) จีน (ร้อยละ 7.57) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 9.86) สำหรับจีนเป็นประเทศคู่ค้าที่ไทยสามารถส่งออกเพิ่มขึ้นจากปี 2561 มากที่สุดถึง 5.66 เท่า โดยเฉพาะการส่งออกไก่สดแช่แข็ง เนื่องจากความต้องการบริโภคเนื้อไก่เพื่อทดแทนเนื้อสุกรที่เพิ่มขึ้นจากการระบาดของโรค ASF

การส่งออกไก่สดแช่แข็ง ในปี 2562 ส่งออกปริมาณ 300,000 ตัน มูลค่า 23,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปริมาณ 278,985 ตัน มูลค่า 22,382 ล้านบาท ของปี 2561 ร้อยละ 7.53 และร้อยละ 5.00 ตามลำดับ โดยตลาดส่งออกไก่สดแช่แข็งที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 40.03) จีน (ร้อยละ 22.52) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 22.33) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 2.35) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 12.77)

การส่งออกเนื้อไก่แปรรูป ส่งออกปริมาณ 600,000 ตัน มูลค่า 82,000 ล้านบาท ปริมาณเพิ่มขึ้น จาก 560,442 ตัน มูลค่า 78,008 ล้านบาท ของปี 2561 ร้อยละ 7.06 และร้อยละ 5.12 ตามลำดับ ตลาดส่งออกไก่แปรรูปที่สำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น (ร้อยละ 49.59) สหภาพยุโรป (ร้อยละ 39.00) กลุ่มประเทศในอาเซียน (ร้อยละ 3.01) และประเทศอื่น ๆ (ร้อยละ 8.40)

3) ราคา

3.1) ราคาที่เกษตรกรขายได้

ปี 2558 – 2562 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้มีแนวโน้มลดลงในอัตราร้อยละ 1.69 ต่อปี โดยในปี 2562 ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยกิโลกรัมละ 36.69 บาท เพิ่มขึ้นจากกิโลกรัมละ 34.40 บาท ของปี 2561 ร้อยละ 6.66 เนื่องจากปริมาณไก่เนื้อออกสู่ตลาดสอดคล้องกับความต้องการบริโภค

3.2) ราคาส่งออก

ปี 2562 ราคาส่งออกไก่สดแช่แข็งเฉลี่ยกิโลกรัมละ 78.33 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 80.23 ของปี 2561 ร้อยละ 2.37 ส่วนราคาส่งออกเนื้อไก่แปรรูปในปี 2562 เฉลี่ยกิโลกรัมละ 136.67 บาท ลดลงจากกิโลกรัมละ 139.19 บาท ของปี 2561 ร้อยละ 1.81

3. สถานการณ์การผลิต การตลาด ไก่เนื้อจังหวัดนครราชสีมา

จังหวัดนครราชสีมา มีผู้เลี้ยงไก่เนื้อปี 2562 จำนวน 141,417 ราย พื้นที่เลี้ยง 7,325 ไร่ จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งปี 110,716,667 ตัว โดยมีการเลี้ยงกระจายทุกอำเภอ อำเภอโชคชัยเป็นอำเภอที่เลี้ยงไก่เนื้อมากที่สุด รองลงมา คือ อำเภอด่านขุนทด และ หนองบุญมาก โดยมีการเลี้ยง 57,772,763 ตัว 9,669,480 ตัว และ 8,610,360 ตัว ตามลำดับ และมีจำนวนไก่ที่เข้าโรงฆ่าในจังหวัด จำนวน 65,258,767ตัว นอกจังหวัด 45,457,900 ตัว โดยคาดการณ์ ปี 2563 จะมีจำนวนไก่เนื้อที่เลี้ยงทั้งปี จำนวน 106,914,465 ตัว โดยจะเป็นการเลี้ยงไก่เนื้อ ใน“ระบบเกษตรพันธสัญญา” หรือ “Contract Farming” โดยจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น พันธุ์ไก่ อาหารสัตว์ ยาสัตว์ของบริษัทมาใช้ในฟาร์มเกษตรกร เมื่อครบกำหนดจะรับซื้อผลผลิตคืนในราคาประกัน เกษตรกรที่ทำเกษตรพันธสัญญาส่วนใหญ่มีรายได้ดีกว่าเดิมและไม่มีความเสี่ยงทางด้านตลาดเพราะมีตลาดรองรับซื้อผลผลิตแน่นอน สามารถขายได้ในราคาที่ชัดเจน นอกจากนี้ บริษัทยังช่วยสนับสนุนข้อมูลข่าวสารการตลาด เพิ่มพูนเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรที่เลี้ยงไก่เนื้อในระบบเกษตรพันธสัญญาสามารถปรับตัวสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์และการผันผวนของราคาและผลผลิตภาคเกษตร

สถานประกอบการโรงฆ่าสัตว์ในจังหวัดนครราชสีมา 3 แห่ง ได้แก่

1. บ.แหลมทองโพธิ์ทรี จำกัด อ.สูงเนิน
2. บ.คาร์กิลฟีด (ไทยแลนด์) จำกัด อ.โชคชัย
3. บ้านใหม่ไทรงาม ในเมือง อ.พิมาย

แหล่งแปรรูปที่สำคัญ

- 1) เตียหงี่เฮียง (เจ้าสัว) บจก. (สาขาถนนท้าวสุรนารี)
- 2) น้ำจ้วน
- 3) สามไทย (วิภา) นครราชสีมา
- 4) เฉลิมศรี
- 5) นายวิโรจน์ กุลเสื่อ
- 6) นายวาริส ลาวัณย์เสถียร
- 7) เศรษฐีสาว (หจก.เศรษฐีสาว)
- 8) ฮะกั๊มจิงเฮียง
- 9) จิง จิง เฮียง กุนเชียงเสวย
- 10) ว.บุญอนันต์ บจก
- 11) วัฒนะจิงค์ หจก
- 12) ปิงหงี่เฮียง ฟู้ด โปรดักส์
- 13) หมูทอง
- 14) บริบูรณ์กุนเชียง
- 15) 505 โภคภัณฑ์
- 16) แหลมทองโพธิ์ทรี
- 17) แหลมทองโปรตีนฟู้ด

- 18) เบตเตอร์ เบสท์ อิมเมจ
- 19) ฟาร์มเฮ้าส์ โพรดักส์
- 20) นายสมพงษ์ รอดสิน
- 21) เจี๊เล็ก
- 22) เหลียงเฮง
- 23) กุนเชียงเจ้ตา
- 24) เจี๊ตัม
- 25) สองพี่น้อง -น้ำพริกแม่ปราณี
- 26) เจี๊เค็ง
- 27) วาสนา
- 28) เจี๊หงส์
- 29) นิภา
- 30) เจี๊หม่อม
- 31) อริสา
- 32) เจริญโภคภัณฑ์อาหาร
- 33) ร้านกุนเชียงเงินก
- 34) เจ.เอช เอกลูซีฟ
- 35) ชันเวลเลย์ (ไทยแลนด์)
- 36) เจี๊เอ็ง
- 37) หมูทองห้าดาว
- 38) ทิวากุนเชียง

การกระจายสินค้า ในจังหวัด 6 แห่ง คือ ตลาดสุรนคร ตลาดย่าโม ตลาดประปา ตลาดห้วยรถไฟ ตลาดจิระ และตลาดสดใหญ่ ๆ ทุกอำเภอ สำหรับนอกจังหวัด ผู้ค้าส่งไก่สด 16 ราย ส่งไก่ในจังหวัด และต่างจังหวัด

บทที่ 4 พันธุ์ไก่เนื้อ

ปัจจุบันกรมปศุสัตว์ มีสัตว์ปีกที่ได้รับการพัฒนามาจากสัตว์พื้นเมืองและพันธุ์จากต่างประเทศให้เป็นสายพันธุ์ไทยแท้ที่มีลักษณะประจำพันธุ์เป็นเอกลักษณ์ ลักษณะภายนอกสม่ำเสมอ มีความเป็นแม่ที่ดี ความหลากหลายทางพันธุกรรม และมีความเหมาะสมตามความต้องการทางเศรษฐกิจที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้วทั้งสิ้นจำนวน 9 สายพันธุ์ ดังนี้

1. ไก่โรดไทย

เป็นพันธุ์ที่กรมปศุสัตว์ ได้นำเข้าไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์เรด (Rhode Island Red) จากสหรัฐอเมริกาเข้ามาเลี้ยง วิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2492 จนได้ชื่อว่าเป็นไก่โรดไทย (Rhode Thai) ใช้ประโยชน์ได้ทั้งเนื้อและไข่ (Dual Purpose)

ลักษณะประจำพันธุ์ ขนลำตัวสีน้ำตาลแดง ปลายปีก-หางสีดำ ใบหน้าสีแดง หงอนจักร ปาก-แข้ง-ตาสีเหลือง เปลือกไข่สีน้ำตาลอ่อน-น้ำตาล ผลผลิตไข่ 240 ฟอง/แม่/ปี น้ำหนักไข่เฉลี่ย 55 กรัม อัตราการไข่สูงสุด 94%

2. ไก่ประตูทางดำเชียงใหม่

กรมปศุสัตว์ดำเนินการอนุรักษ์ วิจัยและพัฒนาไก่สายพันธุ์ประตูทางดำเชียงใหม่ มาตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์เชียงใหม่ 053-311836

ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนลำตัว-หน้าอก-หางสีดำ ไม่มีจุดกระขาว สร้อยคอ-หลังสีแดงประตู ปาก-แข้งสีเหลืองปนดำถึงสีดำ หงอนถั่ว เปลือกไข่สีนวล ผลผลิตไข่ 147 ฟอง/แม่/ปี

จุดเด่น เมื่อชำแหละเป็นซากแล้ว สีแข้งยังคงเป็นสีดำ เป็นที่นิยมของผู้บริโภคไก่พื้นเมือง

3. ไก่เหลืองหางขาวกบินทร์บุรี

กรมปศุสัตว์ดำเนินการอนุรักษ์ วิจัยและพัฒนาไก่สายพันธุ์เหลืองหางขาวกบินทร์บุรี มาตั้งแต่ พ.ศ.2545 ที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี 037-288152

ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนลำตัว-หน้าอก-ขนหางสีดำแซมขาว สร้อยคอ-หลัง-ปีกสีเหลืองอมส้ม ปาก-แข้งสีเหลือง หงอนถั่ว เปลือกไข่สีนวล ผลผลิตไข่ 111 ฟอง/แม่/ปี

4. ไก่แดงสุราษฎร์ธานี

กรมปศุสัตว์ดำเนินการอนุรักษ์ วิจัยและพัฒนาไก่สายพันธุ์แดงสุราษฎร์ธานี มาตั้งแต่ พ.ศ.2545 ที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์สุราษฎร์ธานี 077-274552

ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนลำตัว-หน้าอก-สร้อยคอ-หลังสีแดง ขนหางสีแดงดำแซมขาว ปาก-แข้งสีเหลือง หงอนถั่ว เปลือกไข่สีนวล ผลผลิตไข่ 114 ฟอง/แม่/ปี

5. ไก่ซีท่าพระ

กรมปศุสัตว์ดำเนินการอนุรักษ์ วิจัยและพัฒนาไก่สายพันธุ์ซีท่าพระ มาตั้งแต่ พ.ศ.2545 ที่ ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ท่าพระ จังหวัดขอนแก่น 043-261194
ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนลำตัว-หางสีขาว สร้อยคอสีขาวหรือสีงาช้าง แข้ง-ปากสีเหลือง หงอนแก้ว ผลผลิตไข่ 115 ฟอง/แม่/ปี

จุดเด่น มีขนสีขาวเหมือนไก่เนื้อทางการค้า เมื่อชำแหละไม่มีขนหลุดสีดำที่ผิวหนังทำให้ซากสะอาด
น่ารับประทาน

6. ไก่ซีฟ้า

ไก่ซีฟ้า เป็นไก่พื้นเมืองท้องถิ่นชาวไทยภูเขาของจังหวัดเชียงราย ในเดือนกุมภาพันธ์ 2543 สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ 9 ได้ทอดพระเนตรเห็นไก่พันธุ์นี้ ซึ่งมีลักษณะสวยงาม ทรงมีพระราชดำริว่า น่าจะมีการอนุรักษ์ไก่พันธุ์ซีฟ้า โดยกรมปศุสัตว์ดำเนินการวิจัยสร้างฝูงไก่ ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 ที่สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์แม่ฮ่องสอน 053-684031

ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนลำตัว-หางสีดำ-ขนสร้อยคอ-หลังสีเหลืองอ่อน หงอนจักร ปาก-แข้ง-ผิวหนัง-เนื้อสีดำ ผลผลิตไข่ 84 ฟอง/แม่/ปี

7. ไก่ฟ้าหลวง

ไก่ฟ้าหลวง เป็นไก่พื้นเมืองท้องถิ่นชาวไทยภูเขาในเขตอำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย โดยดำเนินงานวิจัยสร้างฝูงไก่ที่สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์แม่ฮ่องสอน 053-684031

ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนลำตัว-หางสีดำ ขนสร้อยคอ-หลังสีน้ำตาลแดง หงอนจักร ปาก-แข้ง-ผิวหนัง-เนื้อสีดำ ผลผลิตไข่ 93 ฟอง/แม่/ปี

8. ไก่แม่ฮ่องสอน

ไก่แม่ฮ่องสอน เป็นไก่ท้องถิ่นชาวไทยภูเขาของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ลักษณะทั่วไปคล้ายกับไก่ป่านิยมเลี้ยงไว้บริโภคเองและใช้เป็นไก่ต่อล้อไก่ป่า โดยดำเนินงานวิจัยสร้างฝูงไก่ที่สถานีวิจัยทดสอบพันธุ์สัตว์แม่ฮ่องสอน 053-684031

ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนลำตัว-หางสีดำ สร้อยคอ-หลังสีเหลืองเข้ม มีปุยขาวที่โคนหาง หงอนจักร แข้ง-ปากสีดำหรือเทา ผิวหนังขาวอมแดง ผลผลิตไข่ 81 ฟอง/แม่/ปี

ไก่แม่ฮ่องสอน

9. ไก่เบตง

ไก่เบตง มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่ประเทศจีน เมื่อชาวจีนอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ได้นำไก่พันธุ์แลนซานหรือที่คนจีนเรียกว่าไก่กวางไส เข้ามาเลี้ยง ต่อมาได้แพร่กระจายพันธุ์ไปพื้นที่ข้างเคียง โดยกรมปศุสัตว์ได้ดำเนินงานวิจัยสร้างฝูงไก่ที่ศูนย์วิจัยและบำรุงพันธุ์สัตว์ยะลา 073-203218

ลักษณะประจำพันธุ์ มีขนทั้งตัวสีเหลืองทอง-สีเหลืองอ่อน-สีน้ำตาลอ่อน หงอนจักร แข็ง-ปากเหลือง ผลผลิตไข่ 143 ฟอง/แม่/ปี

บทที่ 5

ปัญหาการเลี้ยงไก่เนื้อหรือไก่กระທ

ปัญหาที่มักพบในการเลี้ยงไก่กระທ

1. น้ำหนักตัวน้อย ปัญหาไก่กระທมีน้ำหนักตัวน้อย หรือมีน้ำหนักตัวไม่ได้ตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้เมื่ออายุถึงเกณฑ์ที่กำหนด อาจจะมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ขนาดไข่ฟัก ลูกไก่ที่มาจากแม่พันธุ์ที่เพิ่งเป็นสาวจะมีขนาดเล็กกว่าไข่ที่มาจากแม่พันธุ์ที่มีอายุมาก เมื่อไข่ฟักมีขนาดเล็กก็จะส่งผลให้ได้ลูกไก่ขนาดเล็กตามไปด้วย ในขณะที่ไข่ฟักขนาดใหญ่กว่าจะให้ลูกไก่ที่มีขนาดใหญ่กว่าและมีสมรรถภาพการเจริญเติบโตดีกว่าด้วย

1.2 สภาพอากาศ การเลี้ยงไก่ในช่วงฤดูร้อนไก่มักจะมีอัตราการเจริญเติบโตช้ากว่า ในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากในช่วงฤดูร้อน ไก่จะกินอาหารน้อยกว่านั่นเอง

1.3 การจัดการอุปกรณ์ให้น้ำให้อาหารไม่ถูกต้อง ถ้าหากมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ให้น้ำหรืออุปกรณ์ให้อาหารไม่เพียงพอกับความต้องการของไก่จะส่งผลให้เกิดการแก่งแย่งกันมากขึ้น ไก่ได้ ดื่มน้ำและกินอาหารไม่เพียงพอ จะส่งผลให้ได้น้ำหนักตัวไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

2. คุณภาพอากาศไม่ดีคุณภาพของอากาศภายในโรงเรือนเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากการเลี้ยงไก่กระທมักจะให้ไก่อยู่ในพื้นที่ที่จำกัดและมีการเลี้ยงแบบหนาแน่นมาก จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดหาอากาศที่ดี มีออกซิเจนเพียงพอ ไม่มีก๊าซพิษ อย่างไรก็ตาม ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของอากาศมักพบในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากผู้เลี้ยงจะต้องลดปริมาณการระบายอากาศออกจากโรงเรือนให้น้อยลง เพื่อรักษาความอบอุ่นภายในโรงเรือนทำให้มีก๊าซพิษสะสมอยู่มาก เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) ก๊าซ แอมโมเนีย (NH₃) ฯลฯ

3. คุณภาพน้ำดื่ม น้ำดื่มสำหรับไก่จะต้องคำนึงถึงความสะอาดปราศจากเชื้อจุลินทรีย์ปนเปื้อน มีค่า pH พอเหมาะ และโลหะหนักที่เป็นโทษปนเปื้อน ค่า pH ของน้ำดื่มที่เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงไก่กระທควรอยู่ระหว่าง 6.4-8.5 ถ้าหากน้ำมีค่า pH น้อยกว่า 6.4 หรือมีค่ามากกว่า 8.5 จะทำให้ไก่ชะงักการเจริญเติบโต ถ้าหากในน้ำนั้นมีแร่ธาตุบางชนิดมีมากเกินไปก็จะเป็นสาเหตุให้ไก่ชะงักการเจริญเติบโตได้ เช่น โซเดียม (Sodium) คลอไรด์ (Chloride) ซัลเฟต (Sulfate) แมกนีเซียม (Magnesium) และไนเตรท (Nitrate)

4. โรคติดต่อ ไก่เนื้อเมื่ออายุการเลี้ยงสั้น เมื่อเกิดโรคขึ้นกับไก่แล้วจะทำให้ไก่กินอาหารได้น้อยลง ส่งผลให้ชะงักการเจริญเติบโตและมีน้ำหนักตัวน้อย การวินิจฉัยโรคที่รวดเร็วและการรักษาอย่าง การผลิตสัตว์ปีก (ผศ.ดร.ประภากร ธาราฉาย, 2560) การเลี้ยงและการจัดการไก่กระທทันทั่วทั้งที่ จะสามารถลดปัญหาดังกล่าวนี้ลงได้ อย่างไรก็ตาม ในอุตสาหกรรมการเลี้ยงไก่กระທนั้น การจัดการไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับโรคระบาดจะดีที่สุด ดังนั้นผู้เลี้ยงไก่จึงให้ความสำคัญกับการป้องกันและควบคุมโรคมกกว่าการรักษา ซึ่งสามารถทำได้โดยการทำ ความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์การเลี้ยงไก่ ให้สะอาดและทำการฆ่าเชื้อด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อภายหลังจากจับไก่ออกหมดแล้ว มีการพักเล้าประมาณ 12-14 วัน เพื่อตัดวงจรการติดต่อของโรคบางชนิด

5. ความสม่ำเสมอของฝูง (Uniformity) ความสม่ำเสมอของน้ำหนักตัวไก่นั้นจะเป็นตัวบ่งชี้ถึง การจัดการฝูงไก่กระตังนั้นว่าถูกต้องหรือไม่ ถ้าหากไก่ที่เลี้ยงมีค่าความสม่ำเสมอของน้ำหนักตัวต่ำ แสดงให้เห็นว่าไก่ฝูง นั้นมีการจัดการไม่ดีหรืออาจจะเกิดโรคติดต่อ สภาพอากาศภายในโรงเรือนแต่ละส่วนไม่สม่ำเสมอ อาจจะมีพื้นที่ บางส่วนภายในโรงเรือนร้อนเกินไป บางพื้นที่เย็นเกินไป หรืออุณหภูมิสูง-ต่ำ ในแต่ละวันมีความแตกต่างกันมาก การระบายอากาศไม่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกลางคืนที่มีอากาศเย็น บางพื้นที่ภายในโรงเรือนอาจจะมีเงา มีมืด บางพื้นที่อาจจะมีแสงสว่างมากเกินไป หรืออาจจะมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ให้น้ำ ให้อาหารไม่เพียงพอกับความ ต้องการของไก่ก็ได้ ไก่จะมีการเคลื่อนที่ไปมาภายในโรงเรือนเพื่อหาบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมสำหรับ ตนเอง ถ้าหากแต่ละพื้นที่ภายในโรงเรือนมีสภาพแวดล้อมแตกต่างกันมาก จะทำให้ไก่เคลื่อนย้ายไปยังบริเวณที่มี สภาพแวดล้อมเหมาะสมกับตนเองมากกว่า ส่งผลให้ในบริเวณนั้นมีความหนาแน่นของไก่มากกว่าบริเวณอื่น อุปกรณ์ให้น้ำ ให้อาหารไม่เพียงพอ ส่งผลให้ค่าความสม่ำเสมอของน้ำหนักตัวลดลง การเลี้ยงไก่ในโรงเรือนขนาดใหญ่ เช่น โรงเรือนระบบ Evaporative cooling system ควรใช้แผงตาข่ายที่มีความสูงประมาณ 18 นิ้ว (45 เซนติเมตร) กั้นแบ่งเป็นช่วง ๆ ละประมาณ 30 เมตร เพื่อป้องกันมิให้ไก่เคลื่อนที่ไปอยู่รวมกันในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง หนาแน่นเกินไป สามารถช่วยให้ค่าความสม่ำเสมอของน้ำหนักตัวไก่ดีขึ้น

6. อัตราการตายสูง (High mortality) ในกรณีและผู้เลี้ยงมีการจัดการในระหว่างการกกลูกไก่ดี ถ้าหาก มีการตายของลูกไก่เกิดขึ้นในช่วงอายุ 7 วันแรก สามารถสันนิษฐานได้ว่าอาจมีสาเหตุมาจากโรงพักหรือฝูงไก่พ่อแม่ พันธุ์มีปัญหา ถ้าหากการตายของไก่เกิดขึ้นหลังจากอายุ 7 วัน สันนิษฐานได้ว่าน่าจะ มีสาเหตุเกิดจากการเลี้ยงดู การจัดการ หรืออาจจะเกิดโรคบางอย่าง การปรับปรุงพันธุ์ไก่เนื้อในปัจจุบันมุ่งเน้นให้มีการเจริญเติบโตเร็ว ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้นลง โดยมีได้คำนึงถึงการทำงานของอวัยวะที่สนับสนุนการเจริญเติบโต หรือรองรับการ เจริญเติบโตที่เพิ่มขึ้นมา เช่น หัวใจ ตับ ปอด และขา ฯลฯ สิ่งก็ตามมาก็คือ เกิดปัญหาโรคท้องมาน ขาพิการ และการ ตาย ฉับพลันมากขึ้น ซึ่งพบว่า ไก่ที่เกิดภาวะโรคดังกล่าวข้างต้นจะเกิดกับไก่ที่มีอัตราการเจริญเติบโตเร็ว มี น้ำหนักมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเลี้ยงไก่เพื่อจับขายเป็นไก่ใหญ่ การตายเนื่องจากสาเหตุดังกล่าว ข้างต้นนี้ อาจจะมีมากกว่า 10% ถ้าหากมีการตายของไก่ในช่วงท้ายของการเลี้ยงจะมีความสูญเสียทางเศรษฐกิจมาก การ ลดปัญหาการตายที่เกิดจากการเจริญเติบโตมีหลายวิธี เช่น การกกลูกไก่ด้วยอุณหภูมิ การผลิตสัตว์ปีก (ผศ.ดร. ประภากร ธาราฉาย, 2560) การเลี้ยงและการจัดการไก่กระตังสูงกว่าปกติ การลดความเข้มข้นของโภชนาใน อาหารสำหรับลูกไก่การจำกัดอาหารที่ให้ไก่กินในช่วงแรก และการให้แสงสว่างแบบช่วง (Intermittent light) ซึ่ง พบว่า สามารถลดภาวะการเกิดโรคท้องมานในฝูงไก่ลงได้ ลดปัญหาขาพิการ และลดปัญหาการตายฉับพลันในช่วง ท้ายของการเลี้ยงลงได้

7. ชากมีตำหนิและคุณภาพต่ำ คุณภาพซากของไก่จะขึ้นอยู่กับสภาวะการเกิดโรค การจัดการด้าน อุปกรณ์ภายในโรงเรือนจะต้องไม่มีขอบคมหรือสิ่งแหลมคมยื่นออกมา ควรจับไก่อย่างระมัดระวัง ซึ่งจะช่วยลดเกิด การบาดเจ็บ รอยฟกช้ำ รอยถลอก ปีกหัก ขาหัก ฯลฯ ลงได้ การจัดการวัสดุรองพื้นไม่ให้เปียกชื้นหรือจับกันเป็น ก้อนแข็ง ซึ่งจะเป็สาเหตุทำให้เกิดปัญหาแผลที่เท้าและอุ้งน้ำใต้ผิวหนังที่หน้าอกได้

ภาคผนวก

รายงานข้อมูลราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ณ หน้าฟาร์ม และ จำนวนปศุสัตว์ที่ถูกฆ่า

ประจำเดือน ธันวาคม 2562

อำเภอ	ราคาสัตว์มีชีวิตที่เกษตรกรขายได้ ณ หน้าฟาร์ม													
	โคเนื้อ บาท/กก.	โคขุน บาท/กก.	กระบือ บาท/กก.	สุกร บาท/กก.	แพะ บาท/กก.	แกะ บาท/กก.	ไก่เนื้อ		ไก่พื้นเมือง บาท/กก.	เป็ดเนื้อ		เป็ดเทศ บาท/กก.	ไข่ไก่ (บาท/ฟอง)	ไข่เป็ด (บาท/ฟอง)
							อิสระ	ประกัน		อิสระ	ประกัน			
เมือง	80	90	100	60	95	90	35	40	65	45	40	60	4.5	3.50
ขามทะเลสอ	80	100	130	60	110	0	25	0	70	40	0	70	3.5	2.80
ขามสะแกแสง	75	90	0	60	100	0	30	35	60	55	0	0	3	4.00
คง	200	0	0	120	120	0	0	40	70	0	0	0	2.5	0.00
ครบุรี	90	-	90	75	125	-	40	33.5	80	70	58	70	2.5	3.00
จักราช	80	85	80	60	0	0	0	35	70	0	50	4	5	0.00
ชุมพวง	65	100	70	67	100	100	60	38	80	55	0	60	2.5	3.00
โชคชัย	0	0	0	72	120	0	0	34	0	0	56	0	2.2	2.60
ด่านขุนทด	90	120	90	60	120	110	45	33	75	65	40	50	2	3.00
โนนสูง	80	90	90	62	125	120	33	33	75	60	70	70	2.2	2.00
โนนไทย	70	0	70	63	85	95	34	35	70	60	54	55	2.1	3.35
โนนแดง	90	0	95	60	0	0	75	0	65	0	0	55	3.33	3.33
บัวใหญ่	80	120	85	60	120	0	60	35	75	70	0	70	3.50	4.00
บ้านเหลื่อม	90	0	0	60	0	0	47	33.5	80	0	0	70	3.00	3.00
บึงองชัย	90	0	90	65	105	0	30	34	80	48	52	80	3.00	3.00
ปากช่อง	70	85	70	60	85	90	35	36	90	50	55	60	4.00	4.50
ประทาย	80	90	80	58	110	110	0	38	75	65	0	65	3.33	3.33
พิมาย	90	0	78	60	120	0	47	35	80	50	0	40	3	3.00
สูงเนิน	75	90	90	50	130	100	50	35	110	65	56	100	3	4.00
เสิงสาง	80	0	80	75	120	0	30	37.5	90	75	70	70	2.7	3.40
สีคิ้ว	85	90	0	60	110	100	45	34	80	0	0	70	3.2	4.00
ห้วยแถลง	90	0	0	60	0	0	39	36	60	0	0	70	3	3.00
หนองบุญมาก	80	-	80	65	115	-	-	34	75	-	-	55	-	-
แก่งสนามนาง	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0.00
วังน้ำเขียว	80	90	85	75	80	80	33	36	80	30	34	70	3	3.00
เมืองยาง	0	0	0	65	0	0	0	0	60	0	0	0	3	3.50
เทพารักษ์	90	0	100	61	100	0	45	33.5	75	0	0	70	3	3.50
พระทองคำ	65	0	65	60	120	0	56	45	85	50	0	55	2.6	3.30
ลำทะเมนชัย	100	0	130	60	0	0	0	43	65	70	0	65	2.5	4.00
สีดา	70	0	0	55	0	0	0	0	60	0	0	70	3	4.00
บัวลาย	95	0	80	75	0	0	35	36	80	50	0	55	3	3.30
เฉลิมพระเกียรติ	90	0	0	75	0	0	0	0	80	0	0	0	3	3.00
รวม/เฉลี่ย	78.125	41.333333	60.25	63.0625	75.46875	33.166667	929	938	2,260	1,073	635	50.90625	2.91	93.41

หมายเหตุ :

1. ราคาที่เกษตรกรขายได้ หมายถึงราคาขายสินค้าปศุสัตว์เพื่อนำไปเชือดและชำแหละเป็นเนื้อที่จำหน่าย ณ หน้าฟาร์มของเกษตรกร
2. โคขุน หมายถึง โคเนื้อพันธุ์ลูกผสมที่มีเลือดดียวยุโรป รวมทั้งพันธุ์ที่ปรับปรุงในประเทศไทยเพื่อต้องการเนื้อคุณภาพใกล้เคียงกับเนื้อนำเข้า นำมาขุนที่น้ำหนักตัว 250 กิโลกรัม น้ำหนัก 550-600 กก. ในระยะเวลา 8-12 เดือน หรือ โคที่นำมาขุนเพียง 4-5 เดือน จนได้น้ำหนัก 450 กก.
3. ราคาไข่ไก่และไข่เป็ด หมายถึงราคาไข่ที่เกษตรกรจำหน่าย ณ หน้าฟาร์ม และเป็นไขขนาดคละ
4. ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยระดับจังหวัด หมายถึง ค่าเฉลี่ยของราคาขายที่เกษตรกรขายได้ในระดับอำเภอ
5. การคำนวณราคาเฉลี่ยและรวมจำนวนสัตว์ที่ถูกฆ่า เจ้าหน้าที่ของจังหวัดไม่ต้องคำนวณ เพียงแค่นำข้อมูลลงในระดับอำเภอเท่านั้น

ประมาณการมูลค่าผลิตภัณฑ์สุขภาพ

Table with columns: ปี (Year), ไตรมาส (Quarter), เดือน (Month), and various product categories (e.g., ยา, อุปกรณ์การแพทย์, เครื่องสำอาง). It contains numerical data for 2020 and 2021.

หมายเหตุ

- รหัส 1 - สินค้าสุขภาพที่ส่งเสริม
รหัส 2 - สินค้าที่ 2 - สินค้าสุขภาพ
รหัส 3 - สินค้าที่ 3 - สินค้าสุขภาพ
รหัส 4 - สินค้าที่ 4 - สินค้าสุขภาพ

Legend for product categories with color-coded boxes: yellow for 'ส่งเสริมสุขภาพที่ส่งเสริม', purple for 'ส่งเสริมสุขภาพที่ส่งเสริม', and white for others.

ผู้รายงานข้อมูล.....
เบอร์โทรศัพท์.....
อีเมล.....

ข้อมูลด้านอื่นๆที่ปรากฏในตารางนี้เป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้นเท่านั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการตามแผนสุขภาพควรพิจารณาข้อมูลเหล่านี้ ไม่ให้ข้อมูลเท็จที่ไม่ได้เกิดในความจริงหรือการพยากรณ์ผิดพลาด

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายภูดิท ภัทรกุลเชษฐ เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา

จัดทำโดย

นางผ่องศรี สิงหมารศรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
(หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศการเกษตร)

นางสาวสุพิชชา นาจพินิจ เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน

แหล่งข้อมูล

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา
- สถานการณ์สินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม ปี 2563
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 5
- แผนพัฒนาจังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2561 – 2565 ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครราชสีมา
ศาลากลางจังหวัด ชั้น 3 ถนนมหาทย
ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
โทรศัพท์ : 044-253633 โทรสาร : 044-253206